

Detaljplan för del av Kiruna 1:1, del av Södra deponiområdet

Kiruna kommun
Norrbottens län

Upprättad oktober 2025

Bildkälla: LKAB

LAGA KRAFTHANDLING

Innehåll

PLANBESKRIVNING	4
INLEDNING.....	4
ÄNDRINGAR EFTER GRANSKNING	5
1. PLANHANDLINGAR.....	5
2. PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG.....	6
3. FÖRENLIGT MED 3, 4, 5 KAP MB	7
3.1 MILJÖBALKEN KAP.3	7
3.1.1 Riksintresse för rennärning enligt miljöbalken 3 kap. 5§	8
3.1.2 Riksintresse för naturvård enligt miljöbalken 3 kap. 6§	9
3.1.3 Riksintresse för kulturmiljövård enligt miljöbalken 3 kap. 6§	10
3.1.4 Riksintresse för värdefulla ämnen och material enligt miljöbalken 3 kap. 7§	11
3.1.5 Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8§ miljöbalken	11
3.1.6 Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9§ miljöbalken.....	14
3.2 MILJÖBALKEN, KAP. 4.....	15
3.3 MILJÖBALKEN, KAP. 5.....	16
3.3.1 Miljökvalitetsnormer.....	16
4. PLANDATA.....	16
4.1 LÄGESBESTÄMNING OCH AREAL.....	16
4.2 MARKÄGOFÖRHÅLLANDEN.....	18
5. TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDE.....	18
5.1 ÖVERSIKTSPLAN	18
5.2 DETALJPLANER	20
5.3 JÄRNVÄGSPLAN.....	22
5.4 STRANDSKYDD	22
5.5 FORNLÄMNINGAR.....	23
5.6 NATURA 2000.....	23
5.7 KOMMUNALA BESLUT I ÖVRIGT	24
5.8 UNDERSÖKNING OCH MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	24
6. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR	26
6.1 GRUVVERKSAMHET.....	28
6.2 BIOREAKTORER	29
6.3 NATUR.....	31
6.3.1 Naturmiljö	31
6.3.2 Landskap	34
6.3.3 Rennärning.....	42
6.3.4 Rekreation.....	46
6.3.5 Geotekniska och hydrologiska förhållanden	47
6.4 MILJÖFÖRHÅLLANDE	47
6.4.1 Miljökvalitetsnormer.....	47
6.4.2 Förorenad mark	50
6.4.3 Radon	51
6.4.4 Störningar	51
6.5 RISK OCH SÄKERHET.....	53
6.6 BEBYGGELSEOMRÅDEN	53
6.8 TEKNISK FÖRSÖRJNING	54
6.8.1 Vatten och avlopp.....	54
6.8.2 Energi (uppvärmning, elförsörjning, gas, förnybara energikällor etc.)	54
6.8.3 Avfall	54

6.8.4 Tele (inkluderande utbyggnad och huvudmannaskap för elektroniska kommunikationer).....	54
6.9 SOCIALA FRÅGOR	54
7. GENOMFÖRANDE.....	55
7.1 ORGANISATORISKA FRÅGOR.....	55
7.1.1 Tidplan	55
7.1.2 Genomförandetid.....	55
7.1.3 Ansvarsfördelning	55
7.1.4 Huvudmannaskap	55
7. 2 FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR OCH KONSEKVENSER	55
7.2.1 Fastighetsbildning.....	56
7.2.2 Gemensamhetsanläggning	56
7.2.3 Ledningsrätt	56
7.3 EKONOMISKA FRÅGOR.....	56
7.3.1 Planekonomi	56
7.4 TEKNISKA FRÅGOR	56
7.4.1 Tekniska utredningar	56
8. KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE	57
9. MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN	57
BILAGOR.....	58

PLANBESKRIVNING

INLEDNING

En detaljplan är ett verktyg för kommunerna att reglera hur mark- och vattenområden ska användas. Detaljplaner används som underlag vid bygglovshandläggning.

Planarbetet påbörjas med att en undersökning av risk för betydande miljöpåverkan tas fram. I undersökningen utreds planens påverkan på miljön och vid större påverkan upprättas en miljökonsekvensbeskrivning. I samband med att undersökningen tas fram påbörjas även arbetet med planhandlingarna.

När en första version av planhandlingarna finns färdiga godkänns de av kommunstyrelsen för utskick ut på samråd till lantmäterimyndigheten, länsstyrelsen, sakägare samt andra berörda i minst tre veckor. Under denna period ges möjlighet att komma in med skriftliga synpunkter på planen till kommunledningsförvaltningen. Yttrandena sammanställs i en samrådsredogörelse tillsammans med kommunens kommentarer och planhandlingarna bearbetas.

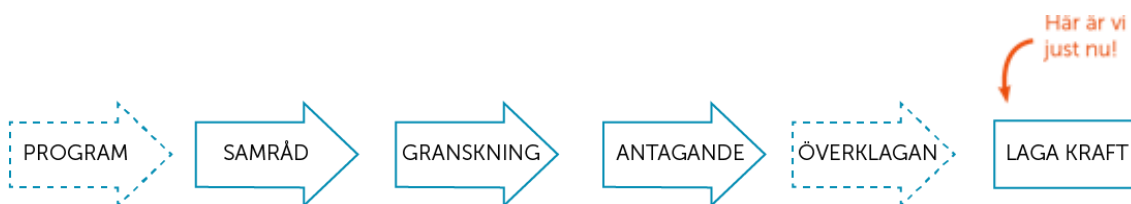
Efter bearbetningen godkänns handlingarna av kommunstyrelsen och skickas ut på granskning i minst tre veckor på samma sätt som under samrådet. Eftersom den här detaljplanen har en miljökonsekvensbeskrivning kommer den att vara på granskning minst 30 dagar.

De yttranden som inkommer under granskningen sammanställs i ett granskningsutlåtande med kommentarer från kommunen. Planhandlingarna bearbetas vid behov.

Om få eller enbart positiva kommentarer inkommit så sammanställs dessa och detaljplanen är redo för antagande.

Detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Berörda sakägare som senast under granskningstiden lämnat synpunkter som inte tillgodosetts har möjlighet att överklaga detaljplanen inom tre veckor från att antagandebeslutet anslagits på kommunens anslagstavla. Om ingen överklagar och länsstyrelsen inte överprövar kommunens beslut vinner detaljplanen laga kraft. När detaljplanen vunnit laga kraft ska det som anges i detaljplanen genomföras. Det kan vara mindre eller större åtgärder. T.ex. utbyggnad av gator och annan infrastruktur eller olika fastighetsrättsliga åtgärder. I detaljplanen anges vem som ansvarar för och bekostar dessa åtgärder.

Arbetet med planen bedrivs med utökat planförfarande enligt PBL (2010:900), detaljplanen påbörjad i maj 2021.

ÄNDRINGAR EFTER GRANSKNING

Under planprocessen för den aktuella detaljplanen inkom en begäran om planbesked där delar av det ansökta planområdet överlappar med aktuell detaljplan.

Kommunstyrelsen fattade ett positivt beslut, 2022-12-05, § 344, för planbeskedet.

Med anledning av ett positivt planbesked medgavs, fattades också beslut, Ks 2023-06-07, § 161, om att aktuell detaljplan får skickas ut på granskning med undantag för de delar som överlappar med den nya detaljplanen.

Inför antagande har detaljplanegränsens justerats i öster, söder och väster.

Anpassningar har gjorts bl.a. för att inte krocka med pågående järnvägsplan i öster.

Andra justeringar som gjorts inför antagande är bland annat att kapitel om miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten har kompletterats, markreservat för luftledning i norr lagts till och höjdbestämmelser för marknivåer har justerats från h- till n-bestämmelser. I övrigt har mindre justeringar och kompletteringar utförts på plankarta och planbeskrivning och dessa redovisas i sin helhet i granskningsutlåtandet.

1. PLANHANDLINGAR

- Plankarta med bestämmelser.
- Planbeskrivning med genomförandebeskrivning
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande
- Fastighetsförteckning
- Grundkarta

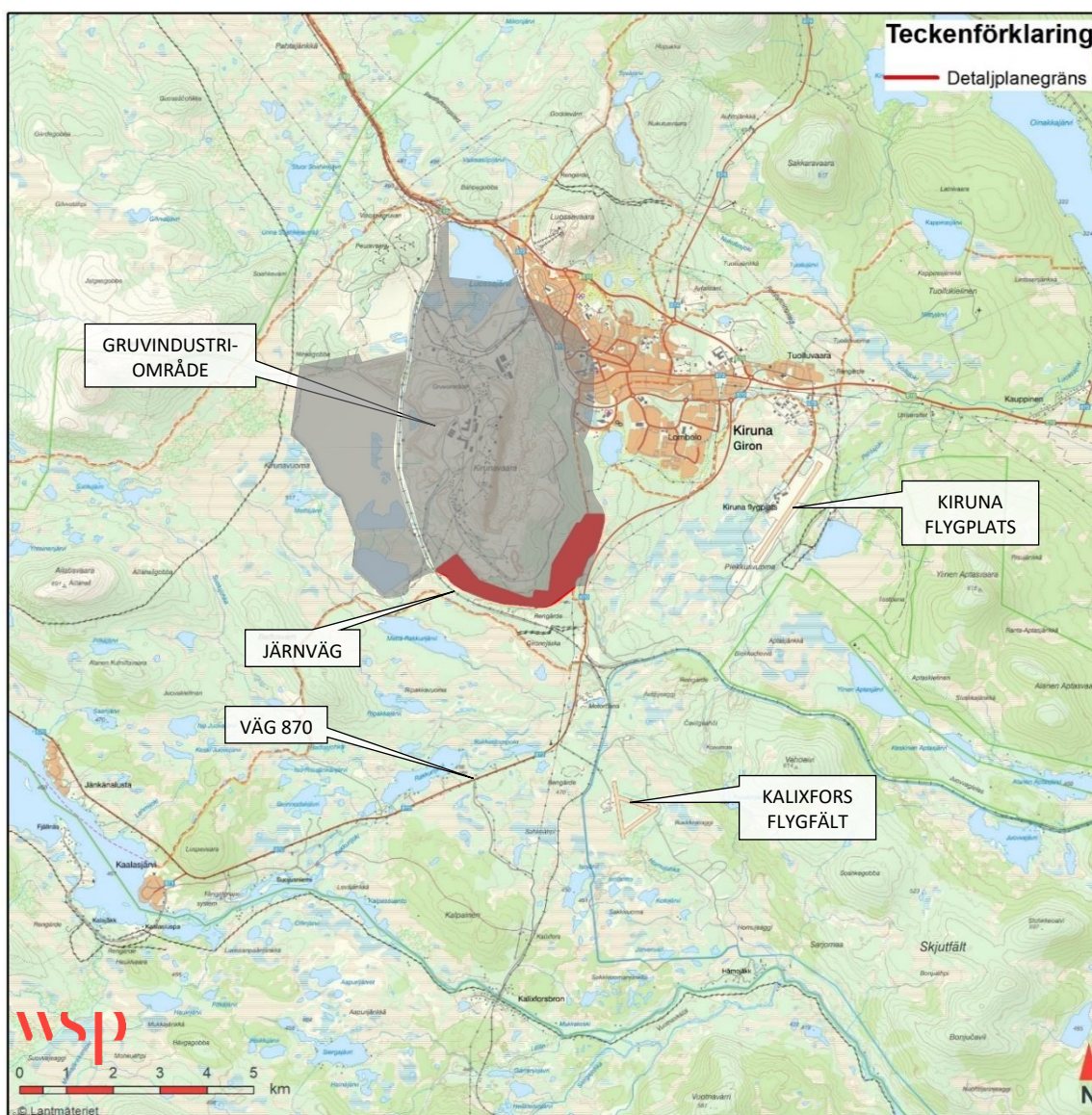
2. PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Gruv- och malmförädlingsverksamhet med tillhörande anläggningar och anslutande verksamheter bedrivs inom gruvindustriområdet i Kiruna, se Figur 1. Verksamheten bedrivs idag av Luossavaara Kiirunavaara AB (LKAB).

Som en restprodukt vid malmbrytningen uppstår sidoberg (även kallat gråberg) som är det ofyndiga material som uppkommer vid gruvbrytningen. I nuläget deponeras sidoberget på deponier väster om berget Kirunavaara. Inom några år beräknas dock alla befintliga sidobergsdeponier vara fyllda till gällande begränsningar varför ett nytt område för deponering av sidoberg planeras att tas i anspråk, i den södra delen av industriområdet. Den nya deponin benämns som den Södra deponin. Delar av området för den Södra deponin är sedan tidigare påverkat av deponeringsverksamhet och ianspråktaget även för annan verksamhet, de gäller framför allt de västra delarna av området. Inom hela det område som benämns som Södra deponin finns ett beräknat utrymme för deponering av ytterligare omkring 230 Mton sidoberg varav ca 70 Mton inom det nu aktuella planområdet. Här planeras deponering upp till nivån 640 m över nollplanet. Ytterligare deponeringskapacitet är av avgörande betydelse för gruvverksamheten, ytterst för att säkerställa fortsatt gruvverksamhet, detta då befintliga deponier som ovan nämnts inom kort beräknas vara fyllda.

Området för den Södra deponin är redan idag detaljplanelagt men för delar av området behövs en ny detaljplan för att möjliggöra deponering upp till nivån 640 m över nollplanet. Nuvarande detaljplan begränsar tipphöjden inom delar av området till 565 m över nollplanet. Samtidigt behöver ytterligare ytor tas i anspråk som upplagsytor samt möjliggöra för anläggande av eventuella bioreaktorer. Planförslaget möjliggör även en byggrätt för t.ex. uppförande av byggnader som lagerhallar och verkstadsbyggnader m.m. inom planområdets södra och östra del.

Syftet med nu aktuell detaljplan är därför att möjliggöra en höjning av högsta totalhöjd/marknivå inom planområdet, upp till en nivå på +640. Den nya detaljplanen medger även en byggrätt inom planområdets södra och östra delar. Vidare möjliggörs anläggande av bioreaktorer och upplag av material och massor.

Figur 1. Planområdets lokalisering i förhållande till Kiruna stad med närmaste omgivningar. I bilden visas gruvindustriområdet inkl. framtida område för gruvstadspark ungefärligt i grått. Planområdet visas ungefärligt med röd markering (WSP).

3. FÖRENLIGT MED 3, 4, 5 KAP MB

Rikshintressen gäller geografiska områden som har utpekats därför att de innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter. Översiktsplanen redovisar hur kommunen anser att dessa rikshintressen ska tillgodoses. Länsstyrelsen övervakar att rikshintressen tas hänsyn till i all planering.

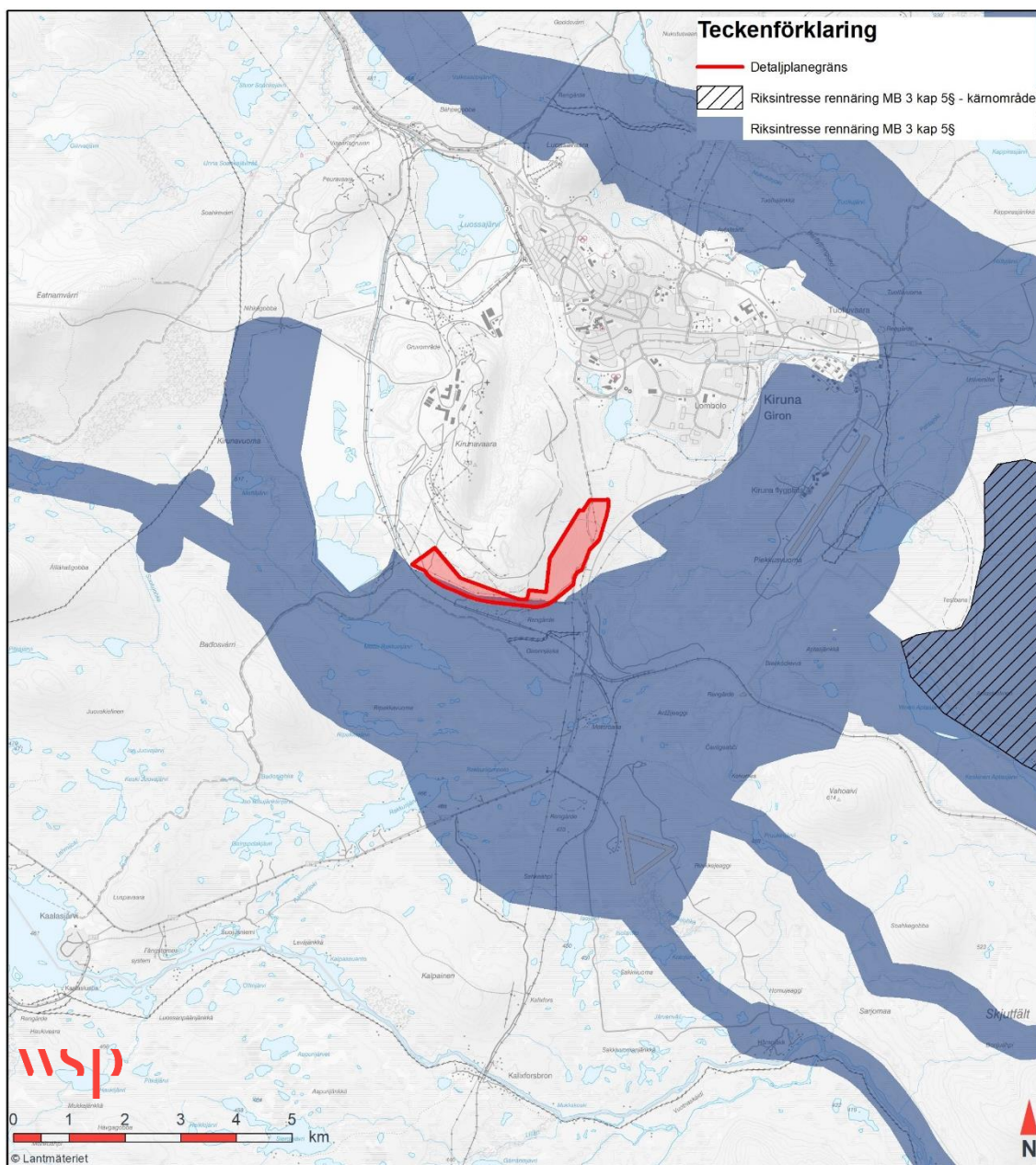
3.1 MILJÖBALKEN KAP.3

Kapitel 3 i miljöbalken beskriver grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade för.

3.1.1 Riksintresse för rennärning enligt miljöbalken 3 kap. 5§

Stora delar av området runt Kirunagruvan, liksom området runt hela Kiruna tätort, är utpekad som riksintresse för rennärningen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken. Områden av riksintressen för rennärningen kan bestå av betesområden, flyttleder, svåra passager m.m. Mark- och vattenområden som har betydelse för rennärningen ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. De södra delarna av planområdet omfattar området som är utpekad som riksintresse för rennärningen (område för renskötsel), se Figur 2.

Detaljplanen medför liten negativ konsekvens, den kumulativa påverkan måttlig negativ konsekvens. Se mer i tillhörande MKB.

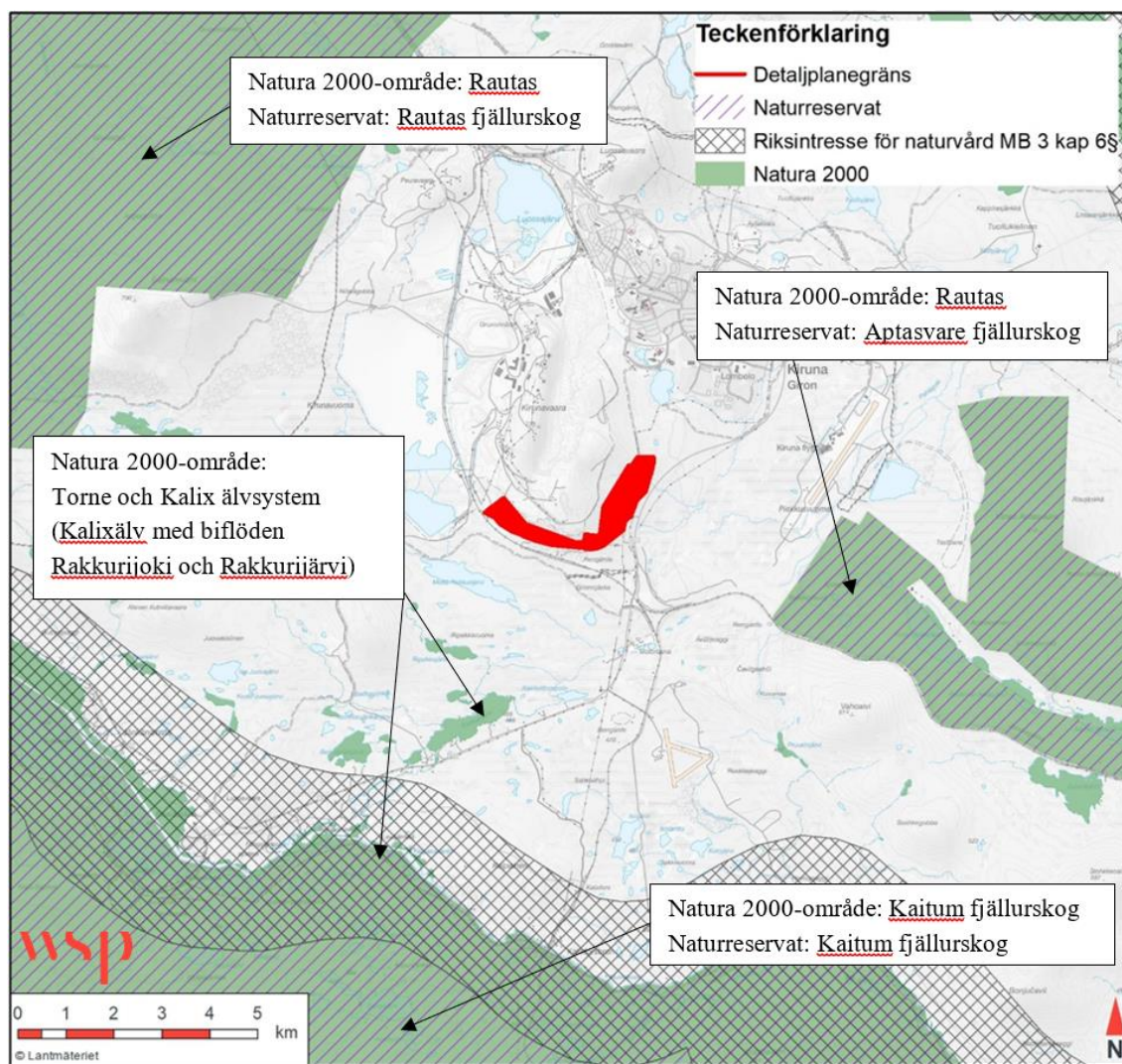
Figur 2. Riksintresse rennärning. Planområdet visas ungefärligt med röd markering (WSP).

3.1.2 Riksintresse för naturvård enligt miljöbalken 3 kap. 6§

Kalixälven omfattas av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, se Figur 3. Naturvårdens riksintresseområden representerar huvuddragen i den svenska naturen och är de mest värdefulla områdena ur ett nationellt perspektiv enligt de kriterier som Naturvårdsverket har satt upp. Dessa ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Riksintresset utpekats av Naturvårdsverket.

Huvudkriterierna för riksintresset är att Kalixälven utgör ett framstående exempel på en stor fjällälv som väl visar natur- och kulturlandskapets utveckling, processer och ekologiska samband. Älven utgör ett av Europas största oreglerade vattendrag och opåverkade urskogsområde, den hyser hotade och sårbara biotoper och arter, består av områden med rik flora och fauna och älvdalen erbjuder storslagna och särpräglade naturavsnitt. Planområdet ligger ca 6 km från riksintresseområdet.

Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset.

Figur 3. Riksintresse naturvård samt Natura 2000. Planområdet visas ungefärligt med röd markering (WSP).

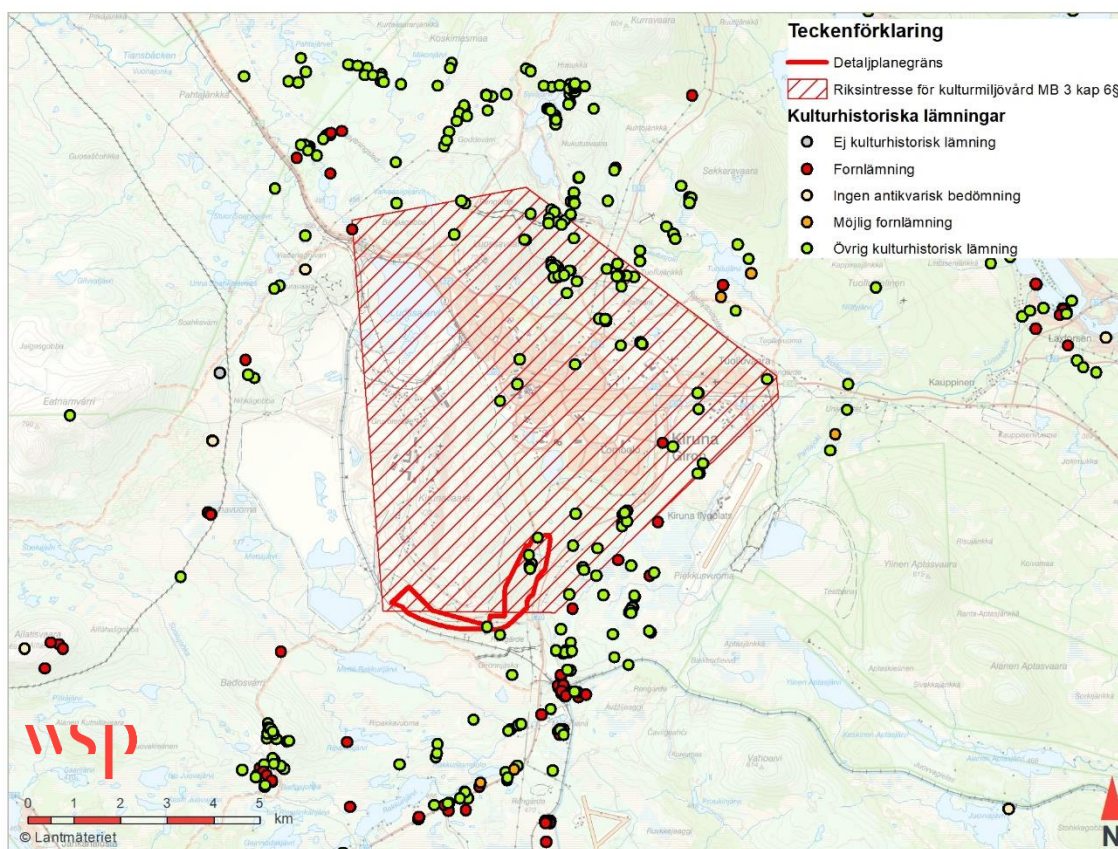
3.1.3 Riksintresse för kulturmiljövård enligt miljöbalken 3 kap. 6§

Hela centrala Kiruna inklusive stora delar av gruvindustriområdet utgörs av område som är utpekade som riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Ett område av riksintresse för kulturmiljövården är en kulturmiljö som har få eller inga motsvarigheter i regionen och landet. Riksintresset utpekades av Riksantikvarieämbetet. Planområdets nordliga delar ligger inom riksintresseområdet.

Motiveringen för det utpekade riksintresset (Kiruna - Kirunavaara, BD 33) är att området utgörs av en stadsmiljö och industrilandskap från 1900-talets början där tidens ideal för ett mönstersamhälle förverkligades på ett unikt sätt i det oexploaterade fjälllandskapet. Staden grundades på landets då största industriella satsning, gruvbrytningen i de norrbottniska malmfälten, och utgör ett centrum för norra Norrlands inland.

Uttryck för riksintresset är stadens silhuett och gruvberget (Kiirunavaara) med sin karakteristiska profil samt utblickar mot det omgivande landskapet. Uttryck för riksintresset är även olika industriella anläggningar, järnvägsmiljön, den terränganpassade stadsplanen och karaktärsområden med bebyggelse av hög arkitektonisk kvalitet och tidspräglade ideal och uttryck som avspeglar gruvverksamhetens historia och existens.

I Figur 4 visas riksintresse för kulturmiljövård samt fornlämningar.

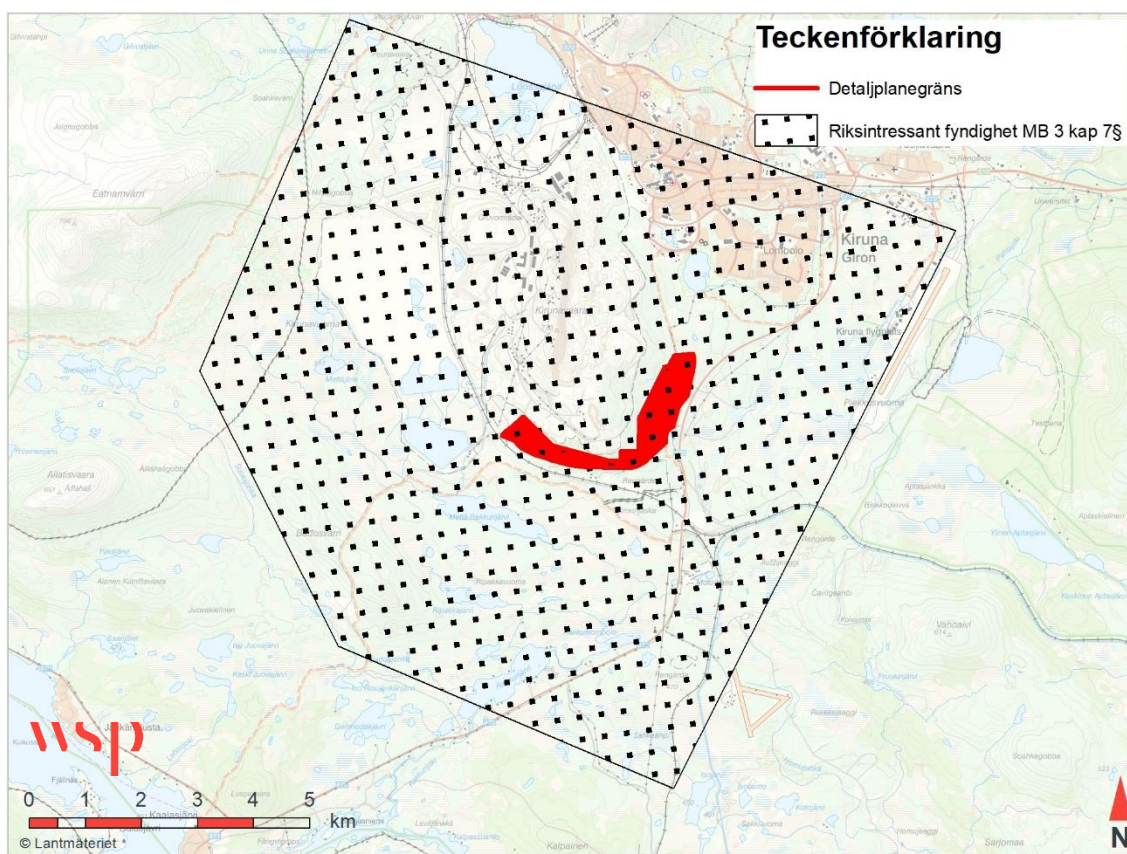

Figur 4. Riksintresse för Kulturmiljövård samt fornlämningar. Planområdet visas ungefärligt med röd linje (WSP).

3.1.4 Riksintresse för värdefulla ämnen och material enligt miljöbalken 3 kap. 7§

Kirunagruvan och dess järnmalmsfyndighet är utpekad som riksintresse för värdefulla ämnen eller material enligt 3 kap. 7 § miljöbalken, se Figur 5. Riksintresseområden för värdefulla ämnen eller material omfattar fyndigheter av värdefulla ämnen eller material som ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dessa, bl.a. för att säkra landets försörjningsberedskap. Riksintresset utpekats av Sveriges geologiska undersökning (SGU) och omfattar hela planområdet.

Detaljplanen innebär att riksintresset tas tillvara.

Figur 5. Riksintresse för fyndighet. Planområdet visas ungefärligt med röd markering (WSP).

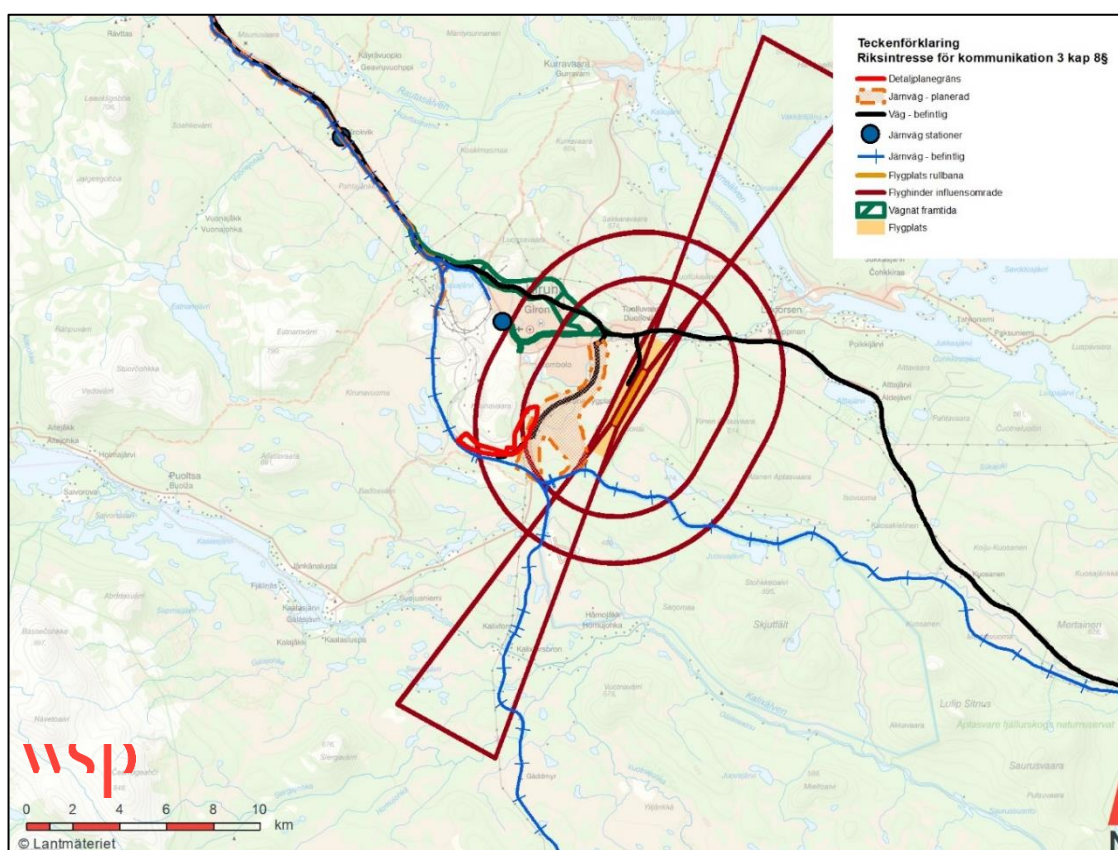
3.1.5 Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8§ miljöbalken

Ett riksintresse för kommunikation ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. Riksintressets syfte är att säkerställa transportsystemets funktion. Riksintresset utpekats av Trafikverket. Riksintresse kommunikation visas i Figur 6.

Nikkaluoktavägen (väg 870) är utpekad som riksintresse för kommunikation för den del som sträcker sig från korsningen med infartsvägen och norrut mot Kiruna. Det gäller även den del av infartsvägen som går från Nikkaluoktavägen ner till godsbangården inom planområdet. Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset.

Den järnväg som finns direkt söder om planområdet är utpekad som riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Trafikverket har påbörjat arbete med utredning/projektering av ny järnväg till Kiruna och ny riksintressekorridor för detta ligger tangerande till planområdets östra del.

Den nya järnvägsdragningen kommer att innebära att nya spår kommer att dras i nordsydlig riktning direkt öster om det nu aktuella detaljplaneområdet. Detaljplaneområdets gräns i nordost har anpassats utifrån de underlag som erhållits från Trafikverket gällande nya spårdragningar och bedömningen är att den nu aktuella detaljplanen inte påverkar Trafikverkets möjlighet att anlägga ny järnväg. Planförslaget bedöms därför medföra en obetydlig konsekvens på riksintresset.

Figur 6. Riksintresse för kommunikationer. Planområdet visas ungefärligt med röd markering (WSP).

Hela planområdet ligger inom område som utpekats som riksintresse för kommunikation för luftfarten (Kiruna flygplats) och utgör dels flyghinderinfluensområde, dels MSA-yta. Med influensområde avses den yta utanför riksintresseområde inom vilken bebyggelse eller anläggning påtagligt kan skada riksintresset. MSA betyder Minimum Sector Altitude. Den första delen till en instrumentflygplats benämns Initial Approach och lägsta flyghöjd bestäms här av MSA-ytan. Denna yta baseras på inflygningsfyren till respektive bana och är en cirkel med 55 km radie. Exempelvis kan uppförandet av höga byggnader eller anläggningsdelar inom influensområdet och MSA-ytan kunna påverka verksamheten vid flygplatsen och dess inflygningsprocedurer och därmed riksintresset negativt.

Luftfartsverket har på uppdrag av LKAB utfört en flyghinderanalys 2020-09-15. Då en flyghinderanalys är giltig under en begränsad tid har LKAB efter samrådsskedet fått besked från Luftfartsverket om att tidigare framtagen flyghinderanalys fortfarande är giltig och inte behöver uppdateras då förutsättningarna för analysen (befintliga förhållanden, riksintressen, möjligt nyttjande enligt detaljplanen m.m.) inte förändrats. Slutsats i flyghinderanalysen är att hinderhöjden inom delar av detaljplaneområdet inte får överskrida 610 m över nollplanet. Vidare innebär en ökning av högsta totalhöjd/marknivå till 640 m över nollplanet inom delar av planområdet att flyghinderbelysning behöver sättas upp inom eller utanför det nu aktuella detaljplaneområdet.

Transportstyrelsen har 2021-09-03 beviljat en ansökan från Swedavia gällande planerade förändringar (likartad säkerhetsnivå) inom planområdet. Undantaget gällande säkerhetsnivån beviljas under förutsättning att följande villkor uppfylls:

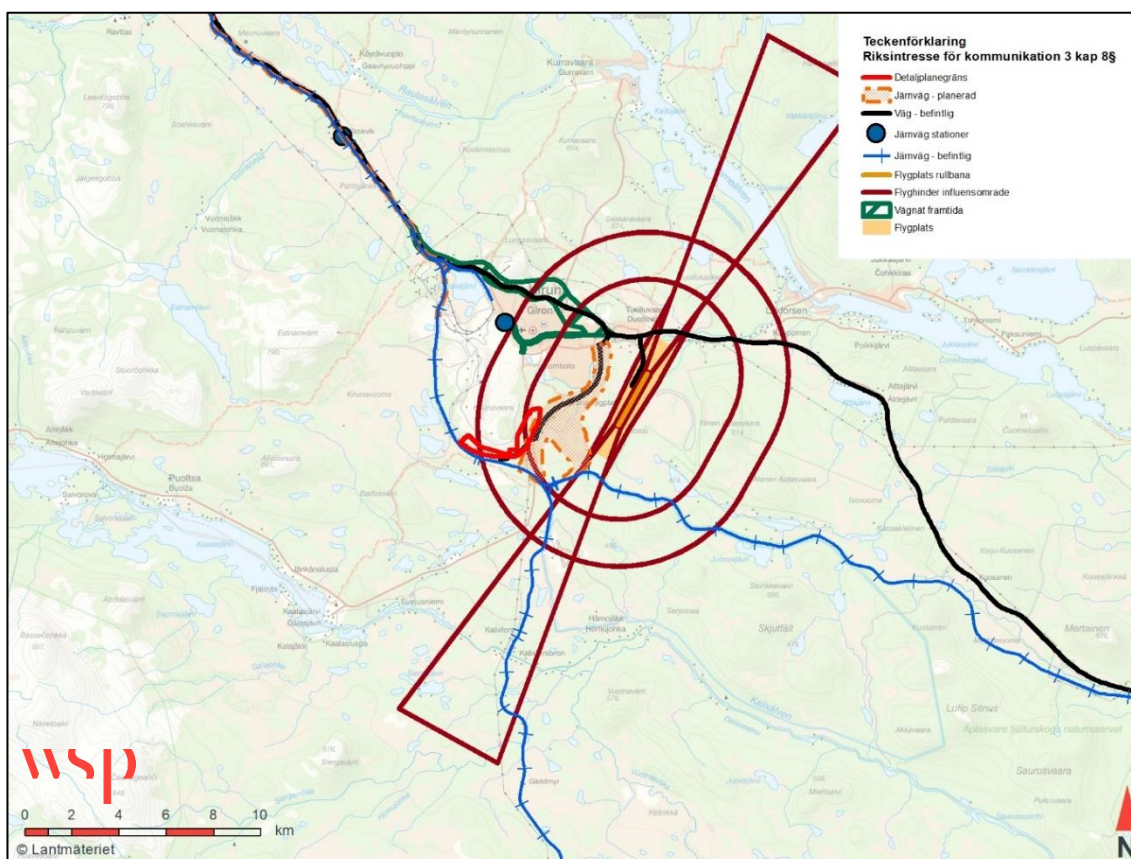
- *Swedavia AB (Kiruna flygplats) ska säkerställa att området för det nya hindret markeras enligt regelverkets krav på hinderbelysning.*
- *Swedavia AB (Kiruna flygplats) ska säkerställa att höjden för pådragsytorna för MISAP RNP 21 ska begränsas till 610 m.ö.h. genom att upprätta ett avtal med LKAB.*
- *Swedavia AB (Kiruna flygplats) ska upprätta en rutin för kommunikation och uppdatering av max höjd för MISAP RNP 21 genom att LKAB regelbundet förser Swedavia AB med information om aktuell markhöjd för ovannämnt område.*
- *Information om undantaget ska beskrivas i verksamhetshandboken samt publiceras i det informationspaket från flygplatsen som vänder sig till piloter (AIP).*

En flygsäkerhetsplan har tidigare upprättats av Swedavia inför ovan nämnda ansökan. Med anledning av det utökade planområdet är en ny flygsäkerhetsplan framtagen (likartad säkerhetsnivå). I flygsäkerhetsplanen beskrivs hur de villkor som Transportstyrelsen angett beaktas och hanteras. Transportstyrelsen har meddelat att tidigare beslut gällande flygsäkerhetsplanen gäller även för det utökade området.

En anpassning av begränsningen av höjden inom planområdet har gjorts utifrån Transportstyrelsens beslut. Detaljplanen möjliggör uppförande av hinderbelysning. Med de begränsningar som gjorts av högsta totalhöjd/marknivå enligt nu aktuellt planförslag bedöms riksintresset inte påverkas på ett negativt sätt. Planförslaget bedöms därför medföra en obetydlig påverkan på riksintresset.

3.1.6 Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9§ miljöbalken

Stora delar av Kiruna kommun, inkluderat industriområdet och det aktuella planområdet, utgör riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § miljöbalken, se Figur 7. Riksintresset omfattar områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Riksintresset utpekas av Försvarsmakten.

Figur 7. Riksintresse för Totalförsvaret. Utöver av i bild angivna intressen så ligger hela området i bild inom påverkansområdet för väderradar samt inom MSA-område. Planområdet visas ungefärligt med röd markering (WSP).

Planområdet ligger inom influensområde för riksintresse för Kalixfors skjutfält (påverkansområde för buller eller annan risk) samt inom område som utgör låginflygningsområde med påverkansområde (Kiruna flygplats). En del av planområdets östra del ligger även inom område som omfattas av påverkansområde för civil flygplats (Kiruna flygplats). Planområdet ligger även inom MSA-område samt inom påverkansområde för väderradar.

Försvarsmaktens behov av flygplatserna består främst av att i händelse av höjd beredskap eller väpnad konflikt nyttja flygplatsen för militärt flyg. Det som främst utgör risk för påtaglig skada på områdena är:

- Höga objekt, såsom master och vindkraftverk. Höga objekt är objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse och 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse. Dessa kan utgöra flygsäkerhetsrisker vid placering inom de särskilt angivna områdena för hinderfrihet enligt gällande luftfartsbestämmelser vid start och landning, samt vid flygning på låg höjd i flygplatsens närområde.

- Även enstaka åtgärder kan utgöra påtaglig skada genom lovbeslut eller miljötillstånd som kan antas få prejudicerande verkan. Det är därför väsentligt att områden av betydelse med påverkansområden tydligt anges och beskrivs i översiktsplanerna inom de berörda kommunerna.

Försvarsmakten har i yttrande avseende planbesked för den nu aktuella planen inte haft något att erinra mot att planbesked lämnas för planen.

Planområdet ligger inom område som redan idag är bullerstört av både befintlig gruvindustriverksamhet och av trafik på väg och järnväg. Bedömningen är därför att verksamheten vid planområdet inte kommer att innebära att verksamhet inom Kalixfors skjutfält på något sätt begränsas.

Med förutsättningarna ovan samt de begränsningar som gjorts av högsta totalhöjd/marknivå enligt nu aktuellt planförslag bedöms riksintresset för totalförsvaret inte påverkas på ett negativt sätt. Planförslaget bedöms därför medföra en obetydlig påverkan på riksintresset.

3.2 MILJÖBALKEN, KAP. 4

Natura 2000 har kommit till med stöd av EU:s habitat- respektive fågeldirektiv. Bestämmelserna i direktiv genomförs sedan i medlemsländernas nationella lagstiftning. I svensk lagstiftning finns dessa bestämmelser bland annat i miljöbalken och i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Bestämmelserna om detta finns i 7 kapitlet 28 a – 29 §§ miljöbalken (MB). Tillståndskravet i 28 a § innebär att det är förbjudet att utan tillstånd "bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön" i Natura 2000-områden.

Sedan 1 juli 2001 är alla Natura 2000-områden klassade som riksintressen (4 kapitlet 1 och 8 §§ MB). Ingrepp får bara göras om de inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Planområdet omfattas inte av områden enligt 4 kap. miljöbalken. I Figur 3 kan man se närliggande Natura-2000 områden.

Av utpekade riksintressen har endast Kalix älvsystem som ingår i ytvattensystemet Torne- och Kalix älvsystem (SE0820430) med respektive biflöden, som utgör Natura 2000-område, bedömts kunna beröras av planförslaget till följd av det lakvatten som dels kommer att läcka ut diffust från sidobergsdeponin och som dels kommer att släppas ut till recipient. I huvudsak kommer utsläpp att ske söderut mot Rakkuri vattensystem (Rakkurijärvi och Rakkurijoki) och vidare mot Kalixälven. Lakvatten från planområdet östra del avrinner via biflöden mot Torne älv.

Inom Torne och Kalix älvsystem är fem Natura 2000-naturtyper utpekade varav tre naturtyper bedöms förekomma i de vattenförekomster som utgör recipienter till LKAB:s verksamhet: mindre vattendrag med akvatiska mossor, naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ och ävjestrandsjöar. Utpekade arter är flodpärlmussla, grön flodtrollslända, lax, stensimpa, utter och venhavre. Av utpekade arter har lax, utter och gräset venhavre påträffats i eller i anslutning till LKAB:s recipienter. Enligt bevarandeplanen för området är det övergripande syftet att bidra till att upprätthålla

gynnsam bevarandestatus för de utpekade naturtyperna och arterna på biogeografisk nivå, dvs. i hela Sverige.

Detaljplanen bedöms inte medföra någon negativ påverkan på Natura 2000-värdena i recipienterna eller i Natura 2000-området som helhet. Se vidare i tillhörande MKB.

3.3 MILJÖBALKEN, KAP. 5

3.3.1 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999. Avsikten med normerna är att förebygga eller åtgärda miljöproblem, uppnå miljökvalitetsmålen och att genomföra EG-direktiv.

Enligt 5 kap. miljöbalken ska en miljökvalitetsnorm ange de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter. Normvärden finns för timmar, dygn och år. En miljökvalitetsnorm anses vara överträdd om minst ett av dessa normvärden överskrids.

Vid tillståndsgivning enligt miljöbalken ska säkerställas att tillståndet inte medverkar till att några miljökvalitetsnormer överskrids.

I dag finns det miljökvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477)
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)

Se mer om berörda miljökvalitetsnormer i kap. 6.4.1 Miljökvalitetsnormer.

4. PLANDATA

4.1 LÄGESBESTÄMNING OCH AREAL

Planområdet ligger ca 4 km söder om Folkets hus i det gamla centrumområdet. Området gränsar i norr till befintligt gruvområde och i öster till väg 870, Nikkaluoktavägen. I söder avgränsas planområdet mot ytor som utgörs av bl.a. upplagsytor och asfaltverk samt skogsmark. Planområdet består av cirka 163 hektar mark och består endast av kvartersmark för gruvindustri.

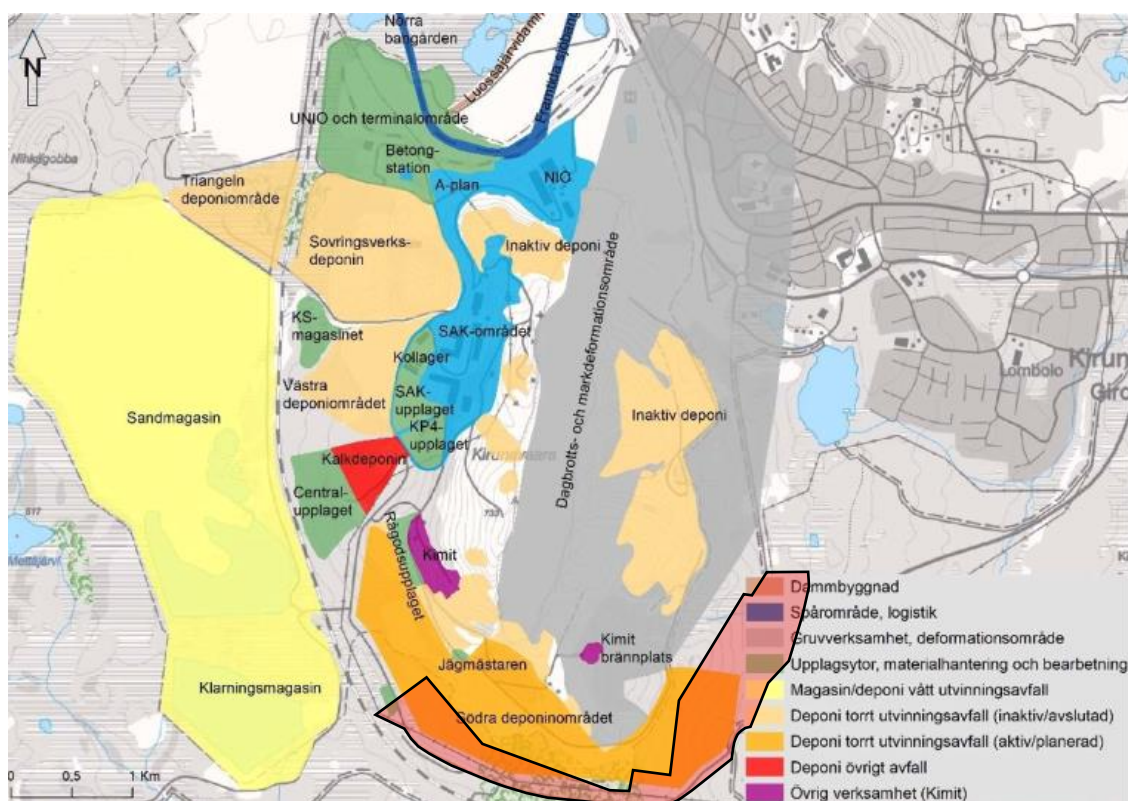
Planområdet ligger på den nedre delen av den södra och sydöstra sluttningen av berget Kirunavaara och norr om planområdet finns det tidigare dagbrottet och nuvarande markdeformationsområde. I dagbrottet sker viss deponering av sidoberg. Norr om planområdet finns även en numera inaktiv deponi för sidoberg, där deponering skett i terrassform (så kallade pallar).

Norr om planområdet finns den brännplats som används för att bränna av rester från sprängmedelstillverkningen som sker vid den fabrik som finns nordväst om planområdet (Kimit).

Närmast norr om planområdet finns även här befintliga sidobergsdeponier. I Figur 8 visas med orange färgmarkering det Södra deponiområdet (den Södra deponin) som både omfattar befintliga deponier samt planerade nya deponier inom och utanför nu aktuellt planområde.

Nuvarande deponering av sidoberg sker inom Triangeln-, Sovringsverks- och Västra deponin som är aktiva deponier inom den västra delen av gruvindustriområdet.

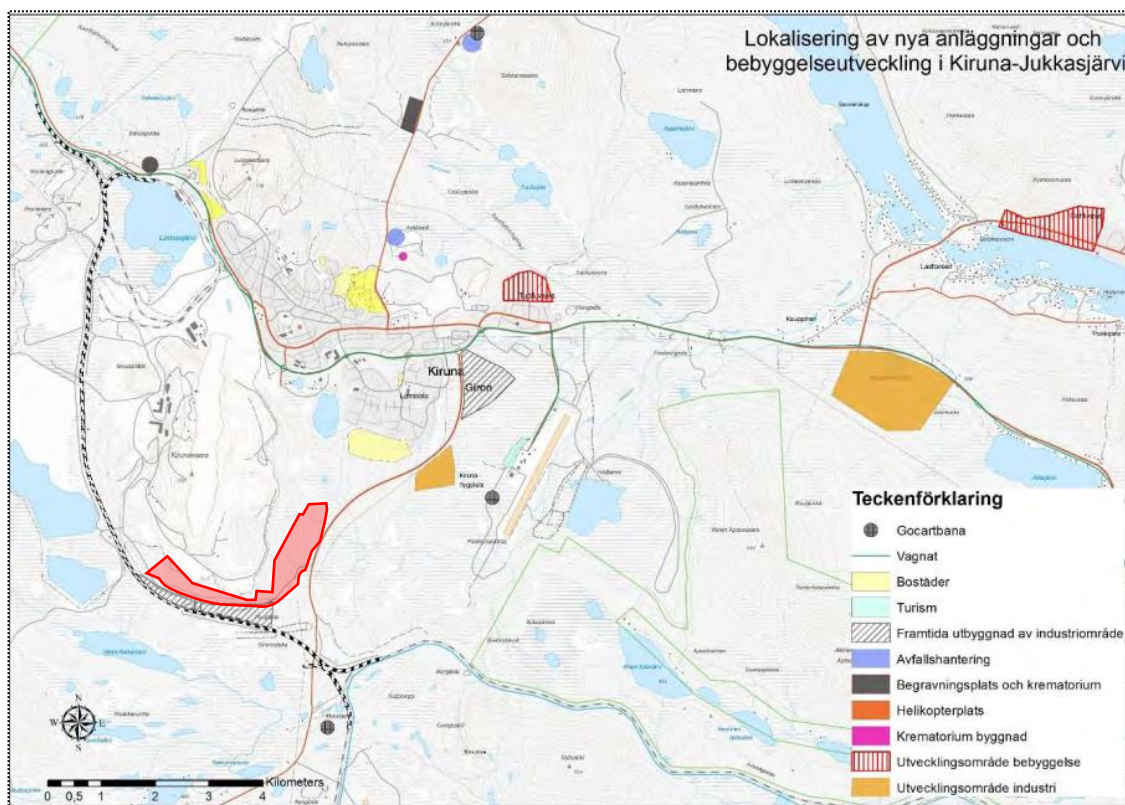
Väster om planområdet finns sand- och klarningsmagasin varifrån utsläpp av vatten sker söderut till Rakkurisystemet och vidare till Kalixälven.

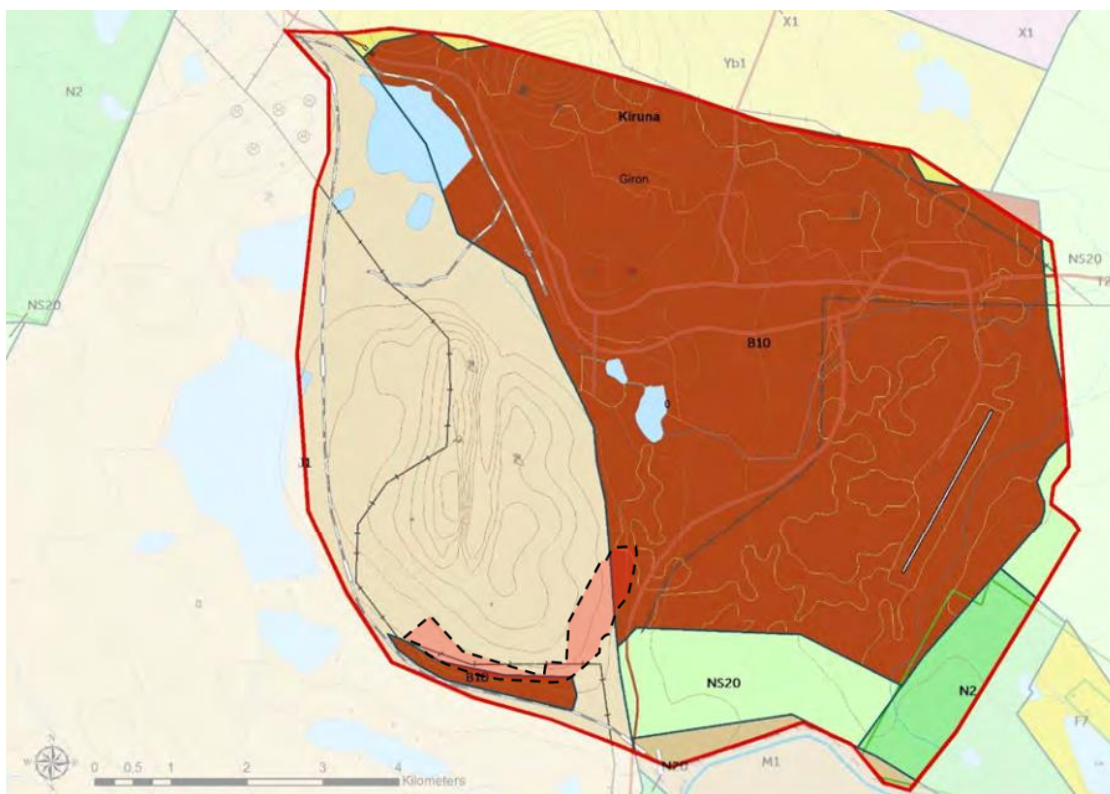
Figur 8. Karta från avfallshanteringsplanen som visar markanvändningen inom industriområdet tillsammans med historiska, aktiva och planerade utvinningsavfallsanläggningar. Planområde visas ungefärligt med röd markering (LKAB-rapport 2020-749).

del av planområdet överlappar därmed del av det utpekade bebyggelseområdet. Då detaljplanens gränser inte är exakta och det är så liten del av området som påverkas bedöms inte detaljplanen stå i strid med gällande översiktsplan.

Öster om planområdet finns ett område som enligt översiktsplanen är utpekad som närrekreationsområde för Kiruna centralort (NS20). Enligt översiktsplanen ska området bibehålla sin nuvarande karaktär. Endast bebyggelse och anläggningar för det rörliga friluftslivet och turismen samt skogsbruket och rennäringen tillåts inom detta område.

Figur 10. Bild 12 ur Översiktsplan för Kiruna Kommun (del 2). Angränsande till planområdet i söder finns ett område som i översiktsplanen är utpekad som "Framtida utbyggnad av industriområde". Planområdet visas ungefärligt med röd markering.

Figur 11. Bild ur Översiktsplan för Kiruna Kommun (del 2). Planområdet visas ungefärligt med svart streckad linje. I bilden visas utpekade framtida bebyggelseområde (B10) söder om det planområdet samt närreklamationsområde (NS20) öster om planområdet.

5.2 DETALJPLANER

Huvuddelen av det nu aktuella planområdet är enligt gällande detaljplan, *Detaljplan för del av Kiruna 1:1, Södra infarten, Kiruna kommun* (laga kraft 2009-01-09), utpekade som område för gruvindustri, se Figur 13. Enligt detaljplanen regleras högsta tipphöjd till 565 meter över nollplanet. Marken inom det aktuella planområdet får inte bebyggas. Ny detaljplan omfattar inte de delar i gällande detaljplan som ligger söder om infartsvägen till gruvindustriområdet. I nu aktuellt planområde ingår därmed inte den del som i nuvarande detaljplan är reglerad som område TRAFIK och inte heller den del som enligt tillägg till planen är utpekade som område för asfaltering (laga kraft 2015-06-12).

Områden som berörs av aktuella detaljplaner visas i Figur 12.

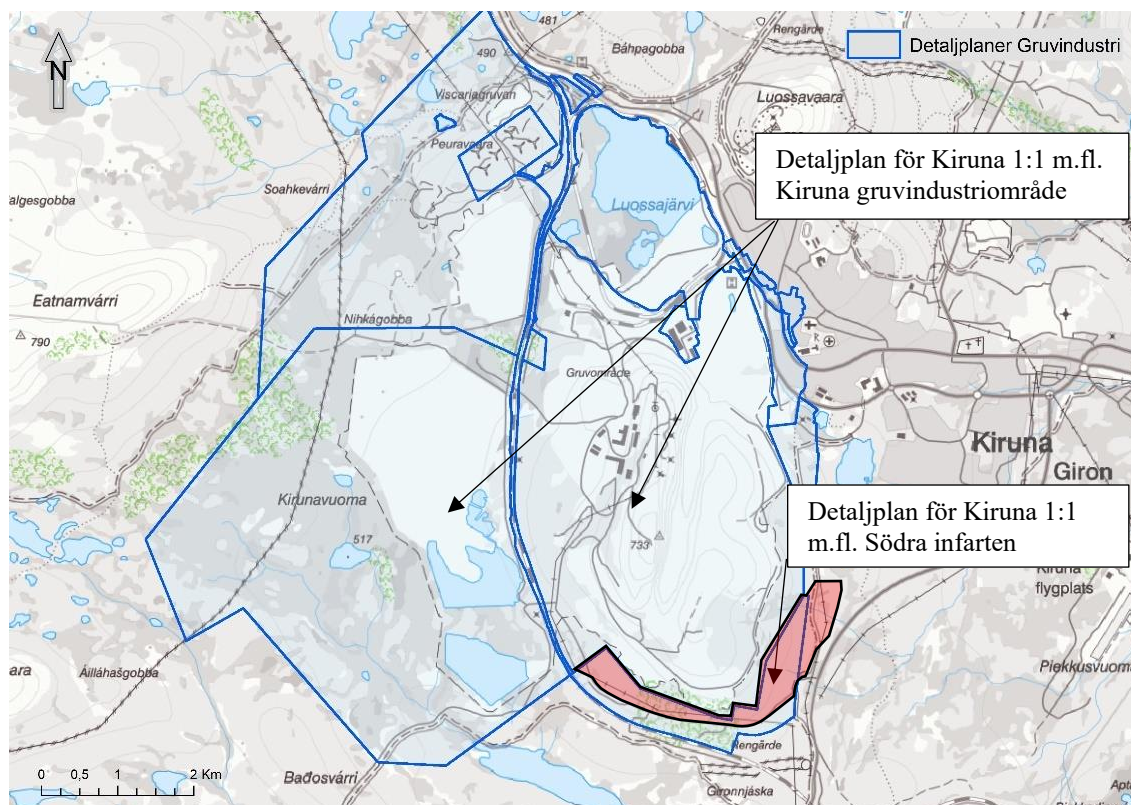
De nordöstra delarna av planområdet omfattas inte av någon gällande detaljplan.

Gällande detaljplan för angränsande gruvindustriområde i norr, *Detaljplan för del av Kiruna 1:1 m fl, Kiruna Gruvindustriområde, Kiruna kommun*, vann laga kraft 1994-12-22.

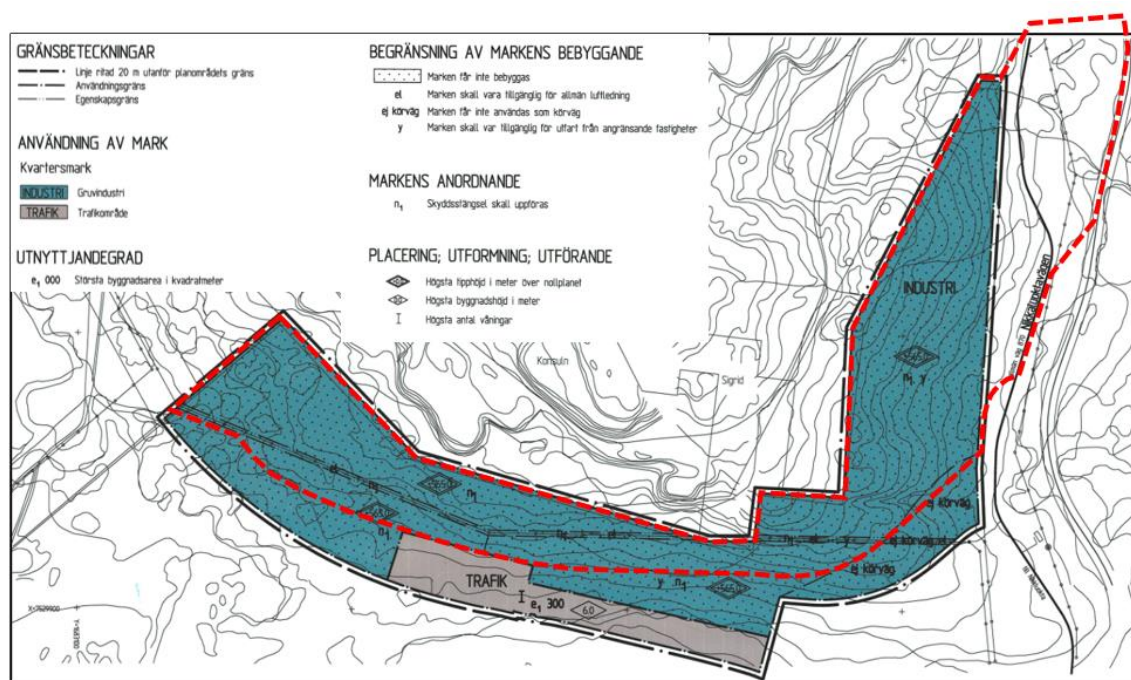
I samband med att planförslaget vinner laga kraft ersätter den nya detaljplanen och den gällande upphör inom berörd del att gälla.

Kiruna Cargo har en pågående detaljplan som gränsar till aktuellt planområde och som delvis ligger inom område som LKAB arrenderar, se gråmarkerat område "Trafik" i

Figur 13 Kiruna Cargo önskar detaljplanelägga området för varierad markanvändning i anslutning till godsbangården omfattande lager, upplag, fler tågspår, verksamheter och bebyggelse med inslag av kontor. 2024-09-16 beslutade kommunstyrelsen att detaljplanen med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning får skickas ut på samråd.

Figur 12. Översiktsskarta med gällande nuvarande detaljplaner för gruvindustriändamål. Nu aktuellt planområde visas med röd markering (LKAB-rapport 2020-748)

Figur 13. Gällande detaljplan samt det nu aktuella planområdet inlagt ungefärligt med röd markering.

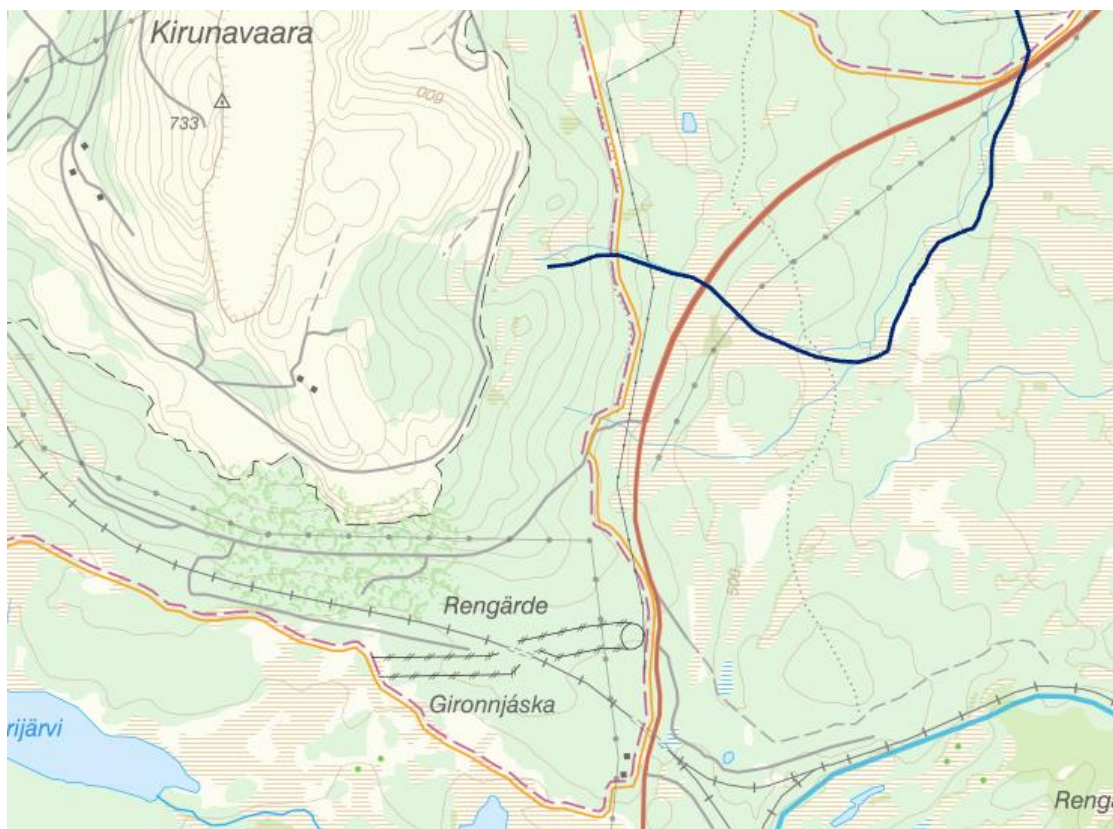
5.3 JÄRNVÄGSPLAN

Trafikverket arbetar för närvarande med en järnvägsplan för en ny järnvägsstation med tillhörande spårdragning till Kiruna för persontrafik. Järnvägsplanen har varit ute på samråd under våren 2023 och utställd för allmänhetens granskning under sommaren 2024. Den nya järnvägsdragningen innebär att nya spår kommer att dras direkt öster om det nu aktuella detaljplaneområdet. Trafikverket har i samrådsskede för den här detaljplanen lämnat synpunkter på planförslaget och anpassningar av planområdesgränsen har gjorts inför detaljplanens granskningsskede för att den nu aktuella detaljplanen inte ska påverka Trafikverkets möjlighet att anlägga ny järnväg.

5.4 STRANDSKYDD

Strandskyddet regleras enligt 7 kap. miljöbalken (§13-18) och omfattar vanligtvis en zon på 100 meter från såväl land- som vattensidan av strandkanten (generellt strandskyddsområde). Inom strandskyddsområde får inte åtgärder vidtas som går emot strandskyddets syften.

Det finns två vattendrag utmärkta på kartan inom planområdet. Det södra är ej klassat, men det norra vattendraget, se Figur 14, är klassat som övrigt vatten. Enligt länsstyrelsen omfattas inget av dessa vattendrag av strandskydd.

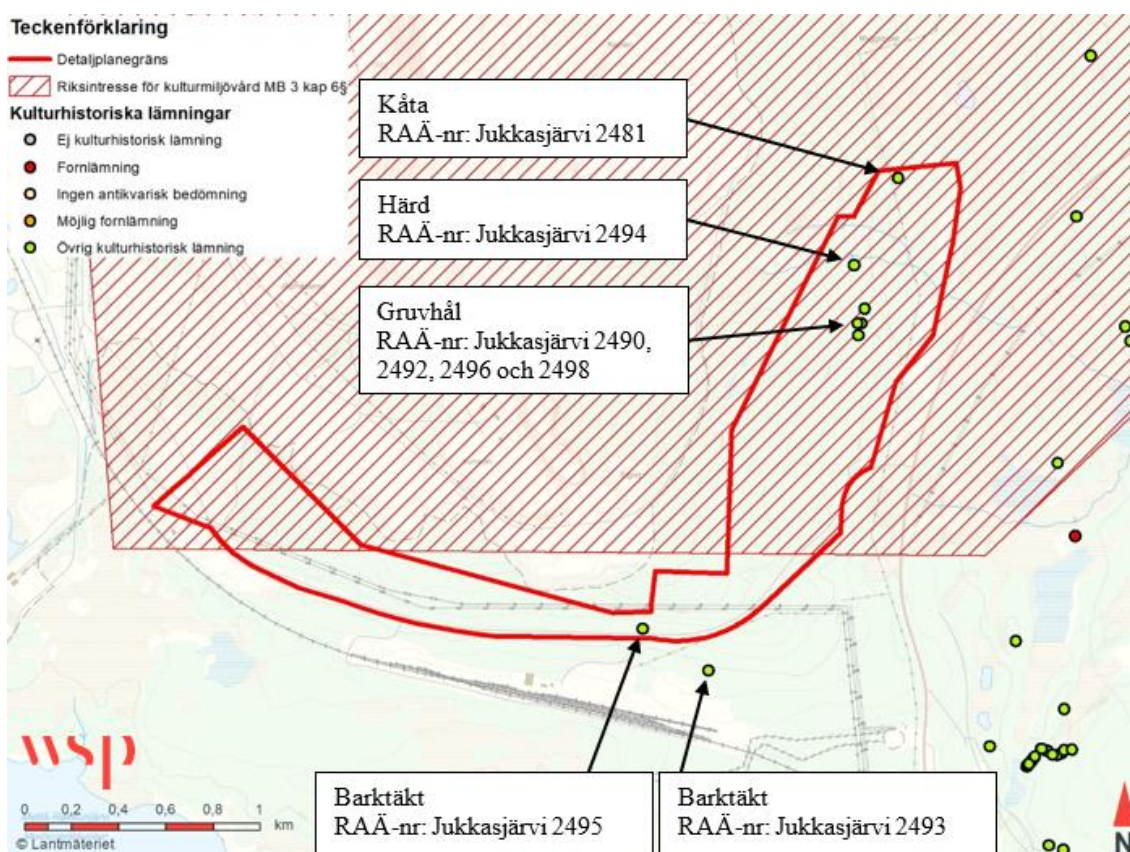

Figur 14. Utklipp från vattenkartan varav det markerade vattendraget är klassat som övrig vattenförekomst.

5.5 FORNLÄMNINGAR

Fornlämningar inom planområdet och dess närhet visas i Figur 15. En lämning, barktäkt ligger inom planområdet södra del. Ytterligare en lämning, en härd, samt fyra gruvhål finns i planområdets nordöstra del. Längst i norr i planområdets östra del finns även en kåta. Angränsande till planområdets södra gräns ligger en barktäkt. Lämningarna är registrerade som övriga kulturhistoriska lämningar och skyddas inte av kulturmiljölagen 2 kap. Vid planering av verksamheten ska skador på kulturmiljön undvikas och begränsas enligt kulturmiljölagens 1 kap. 1 §. Om lämningar kommer att påverkas av planerad verksamhet ska detta anmälas till Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

Då det inte är möjligt att anpassa verksamheten för att skydda och bevara de kulturhistoriska lämningar som ligger inom planområdets nordöstra del och som LKAB avser använda för tillfälliga upplag kommer anmälan om detta göras till länsstyrelsen.

Figur 15. Övriga kulturhistoriska lämningar inom planområdet. Data hämtad från Fornsök, Riksantikvarieämbetet (WSP).

5.6 NATURA 2000

Det finns inget utpekad Natura 2000-område inom eller i direkt närhet av planområdet. Cirka 3 km väster om planområdet ligger Rautas fjällurskog som är utpekad Natura 2000-område och naturreservat. För mer information se kapitel 3.2.

5.7 KOMMUNALA BESLUT I ÖVRIGT

Kommunstyrelsen beslutade 2021-04-19 § 141 att ge positivt planbesked för aktuell detaljplan. Kommunstyrelsen beslutade då också om att detaljplanen ska upprättas med utökat förfarande och att kommunledningsförvaltningen får i uppdrag att påbörja detaljplanearbetet.

5.8 UNDERSÖKNING OCH MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken (MB) ska en strategisk miljöbedömning göras för planer och planprogram om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En undersökning är den analys som leder fram till ställningstagandet om huruvida en strategisk miljöbedömning behöver göras eller inte. Undersökningen ska identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Vid en undersökning ska samråd ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planeringen så att en hållbar utveckling främjas. Bedömningen ska göras enligt de kriterier som anges i förordning 1998:905 om miljökonsekvensbeskrivningar och ska alltid utmynna i ett motiverat ställningstagande.

Efter undersökningen ska kommunen ta ett särskilt beslut i frågan om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Om förändringen antas innebära betydande miljöpåverkan ska det upprättas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för detaljplanen där konsekvenserna ska identifieras, beskrivas och bedömas. Krav på innehållet återfinns i 6 kap. 12-13§ MB. Hänvisning till detta finns även i plan och bygglagens (2010:900) 4 kap. (34§). Regeringen får därutöver meddela föreskrifter om vilka slags planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En undersökning med syfte att utreda om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan har genomförts av Kiruna kommun 2021-06-16. Enligt undersökningen är bedömningen att detaljplanens genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning behöver därmed tas fram. Länsstyrelsen har i sitt yttrande 2021-07-27 meddelat att de delar kommunens åsikt i detta.

Kiruna kommun har genomfört ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen där ett antal miljöaspekter har identifierats för att utredas vidare i MKB-arbetet integrerat med detaljplanearbetet.

Länsstyrelsen har i sitt yttrande 2021-07-27 meddelat att de anser att de av kommunen identifierade aspekterna är relevanta. I sitt yttrande har länsstyrelsen framfört några frågor som de anser viktiga att lyfta och som ska behandlas i MKB.

Förorenade områden

Länsstyrelsen förutsätter att förorenade områden kommer att hanteras i MKB då kommunen angett att påverkan på omgivningen från föroreningar i mark- och vattenområden från planförslaget utreds vidare i MKB.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen anger att det inte går att utesluta att planen kan medföra betydande miljöpåverkan på riksintresset för kulturmiljö samt att planerad verksamhet inte får innebära påtaglig skada på riksintresset. Kiruna kommun måste i kommande MKB redovisa hur påtaglig skada på riksintresset ska undvikas. I MKB bör särskild uppmärksamhet ges åt påverkan på Kirunavaara med sin karakteristiska profil sedd från Kiruna stad och den planerade verksamhetens påverkan på den.

Länsstyrelsen upplyser även om att en arkeologisk utredning som utförs inför planerad ny järnvägssträckning kan vara relevant att inarbeta i kommande MKB. Kommunen bör samråda med Länsstyrelsen för att få ta del av resultatet som förväntas klart i september.

Rennäring

Aktuell detaljplan ligger inom Leavas samebys förvinter-, vinter- och vårvinterland samt berör riksintresse för rennäringen. Länsstyrelsen lyfter vikten av att beskriva påverkan på den ekodukt som finns en bit från planområdet och som nyttjas framförallt vid vårflytt i april-maj, men även av fritt strövande renar. Den fria strövningen fungerar enligt länsstyrelsen dock mindre bra, renarna stannar i många fall upp vid ekodukten. Området som sådant är högexploaterat och innehåller många barriärer som försvårar renarnas passage. Invid ekodukten finns en godsbangård som avger omfattande buller. Detta buller tycks vara det som stör renarnas passage över ekodukten allra mest i dagsläget.

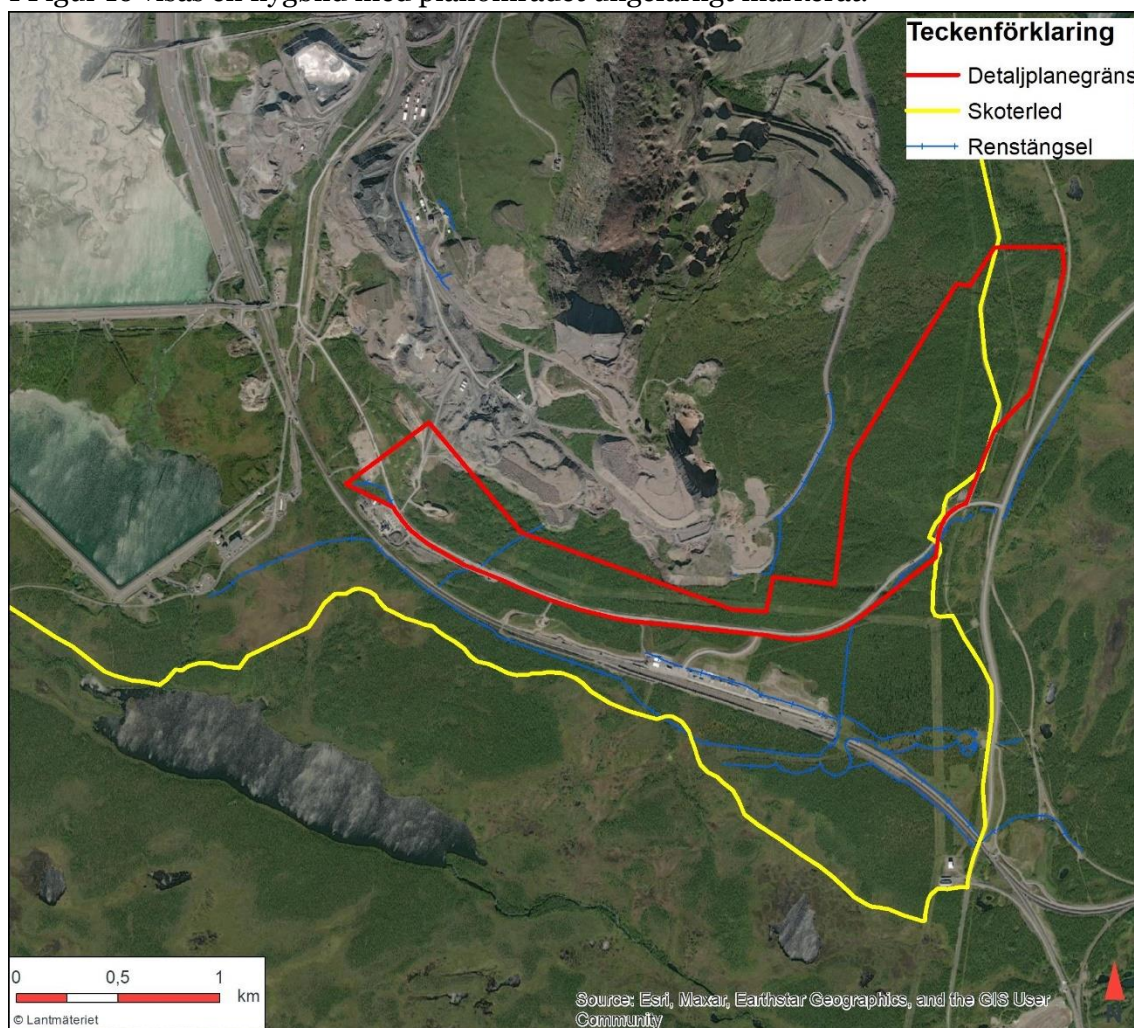
Länsstyrelsen anser att kommunen, för att närmare kunna bedöma påverkan på rennäringen och riksintresse för rennäringen, behöver redogöra för hur framförallt bullret som detaljplanen medför kommer påverka ekoduktens funktion samt att eventuella bullerdämpande åtgärder ska anges. Kan sidobergstippen utformas på ett sätt som minimerar bullret? Förutom bullret behövs uppgifter om hur ljus från b.l.a. de tippande fordonen kan påverka rennäringen samt hur eventuell damning kan påverka rennäring och riksintresset.

Vidare bör enligt länsstyrelsen följande beskrivas: På vilket sätt (när, var och hur) renskötsel bedrivs i och omkring det aktuella området, vilken funktion området/områdena har för rennäringen (berörda samebyar), direkta och indirekta, positiva och negativa konsekvenser för rennäringen som kan uppstå på grund av planerad verksamhet samt därtill kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter. Även effekter på rennäringen, som allmänt intresse och som riksintresse, på kort, medellång och lång sikt ska redovisas. Vidare ska kommunen redogöra för hur verksamheten (inklusive transporter/fordonsrörelser) förhåller sig till de utpekade riksintressena för rennäringen i området inklusive de funktionella samband som finns på landskapsnivå, vilka förebyggande och skadelindrande åtgärder som planeras vidtas för att minimera negativ påverkan samt eventuella uppföljningsprogram.

För att kunna bedöma om rennäringens intressen (allmänt intresse och riksintresse) tillgodoses bör enligt länsstyrelsen en helhetslösning presenteras. Vad gäller eventuella åtgärdsförslag i form av stängsel och andra anläggningar bör placering framgå av kartmaterial samt beskrivas hur de ska underhållas på sikt, omprövas, flyttas o.s.v.

6. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

I Figur 16 visas en flygbild med planområdet ungefärligt markerat.

Figur 16. Flygbild över området, röd linje visar ungefärligt planområde (WSP).

Planområdet ligger i den södra/sydöstra delen av gruvindustriområdet och ca 4 km söder om Folkets hus i det gamla centrumområdet. Planområdet nås från väg 870, Nikkaluoktavägen, via den Södra infartsvägen till gruvindustriområdet.

Infartsvägen går genom planområdet i ost-västlig riktning och är huvudinfarten för de godstransporter som kommer till gruvindustriområdet. Här sker med andra ord i huvudsak tunga transporter.

Inom planområdet, i dess östra del, direkt norr om infartsvägen går den gamla Nikkaluoktavägen som numera är tagen ur bruk.

Norr om infartsvägen utgörs planområdet i övrigt i huvudsak av fjällbjörkskog i sluttning, se Figur 17, här finns även någon enstaka mindre våtmark samt en ravin. Området norr om vägen utgörs till huvuddelen av ej ianspråktagen mark bortsett från det område där en kraftledning går i ost-västlig riktning strax norr om vägen samt vissa delar i väster som är avverkade och ianspråktagna sedan tidigare. Söder om infartsvägen, direkt efter avfarten från Nikkaluoktavägen finns ett skogsområde som nyttjas av rennäringen. Här finns renstängsel för att förhindra att renar tar sig upp på infartsvägen och in till gruvinområdet. Söder om planområdets östra del finns renhagar och en ekodoukt som går över järnvägen.

Figur 17. I bakgrunden syns den östra delen av planområdet. Bilden är tagen utanför planområdet från Nikkaluoktavägen, med vy mot nordväst/norr. Till höger i bild skymtar den Södra infartsvägen som sedan går till västerut (mot vänster i bild). Bakom infartsvägen syns planområdets östra del som ligger i sluttning öster om Kirunavaara. ©Petra Berggrund

Söder om planområdet sluttar marken söderut och här finns vissa partier med skog. Här finns en infartsväg till godsbangården som ligger direkt söder om planområdet, se Figur 18. I den västra delen av planområdet finns en grind för inpassering till gruvinområdet.

Strax söder om planområdet går befintlig järnväg till Kiruna stad.

Norr om planområdet finns Kirunavaara på vars södra sluttning deponering skett/sker.

Avståndet från planområdet till Kiruna flygplats är ca 3,5 km och till Kalixfors flygfält ca 3,6 km. Till närmaste samlade bostadsbebyggelse vid Lombolo strand är avståndet ca 1,7 km och till Kiruna kyrka är avståndet ca 3,5 km.

Figur 18. Vy från planområdet mot godsbangården som ligger söder om planområdet. ©Petra Berggrund

6.1 GRUVVERKSAMHET

Gruvverksamheten har behov av att nyttja planområdet för deponering av sidoberg. Vidare går infartsvägen för tung trafik genom planområdet. Inom planområdet finns även kraftledning.

Planförslaget möjliggör för gruvverksamheten att bl.a. uppföra sidobergsupplag, upplagsytor, vägar, anläggning för biorening, pumpstationer, vaktkur och andra tekniska anläggningar samt anordna diken för hantering av dagvatten/lakvatten m.m. Planförslaget möjliggör även en byggrätt för t.ex. uppförande av byggnader såsom lagerhallar och verkstadsbyggnader med tillhörande personalbyggnader såsom t.ex. kontorslokaler och manskapsbodar tillhörande de verksamheter som medges inom planområdets södra och östra del. Inom lager möjliggörs byggnader och ytor för lagring och hantering av olika typer av material och gods samt hantering av material vid t.ex. en miljöstation. Möjlighet finns även att nyttja marken för andra tillfälliga och permanenta upplag av massor och material. Den nordöstra delen av planområdet planläggs för tillfälliga upplag vilket är viktigt ur ett resurshållningsperspektiv då dessa ytor ger LKAB möjlighet att tillfälligt lägga upp exempelvis avbaningsmassor och morän som tas bort inför anläggandet av sidobergsdeponin. När deponin är klar kan materialet återanvändas för den efterbehandling som ska göras och behovet av nya täkter minskar.

Inom norra delarna av planområdet möjliggörs ytor för gruvindustri [J₁]. I den nordöstra delen av planområdet möjliggörs ytor för gruvindustri endast tillfälliga upplag [J₂]. I den södra och sydöstra delen möjliggörs ytor för gruvindustri endast deponi, upplag, lager och verkstad med tillhörande personalbyggnader. Tekniska anläggningar såsom exempelvis pumpstationer, biorening, vaktkur m.m. får anläggas [J₃].

Genom planområdet säkerställs markreservat för luftledning [L₁] och [L₂] och gemensamhetsanläggning för vägen [g₁].

Inom de norra delarna av planområdet medges en högsta totalhöjd/marknivå på 640 m över nollplanet [n_4] respektive 610 m över nollplanet [n_3]. I de södra och östra delarna av planområdet medges en högsta totalhöjd/ marknivå på 565 m över nollplanet [n_2].

Detaljplanen medger även byggrätt [e]. Inom [e_1] får största bruttoarea för personalbyggnader ej överstiga 200 m²/byggnad. Inom [e_2 - e_9] anges största byggnadsarea i kvadratmeter inom respektive egenskapsområde i plankartan. Högsta totalhöjd för byggnad är 20 m. Respektive totalhöjd för byggnad/ marknivå får ej överstigas [h_1].

Större delen av norra området förläggs med prickmark, vilket innebär att de inte får inte försees med byggnad. Inom område [$ö_1$] får tippar eller upplag inte anläggas. Inom område [$ö_2$] får tippar eller upplag inte anläggas, bestämmelsen upphör att gälla om ledningen flyttas eller tas bort.

Inom huvuddelen av planområdet möjliggörs uppförande av skyddsstängsel [n_1].

Detaljplanen medger även ändrad lovplikt, vilket innebär att marklov inte krävs för ändring av marknivå inom gällande bestämmelse för angiven höjd (schaktning/ fyllning) [a_1]. För område med bestämmelse [a_2] krävs inte bygglov för byggnader med en maximal totalhöjd om 7 meter samt har en bruttoarea på maximalt 200 kvadratmeter eller för anordnande av materialgårdar eller för uppförande av murar, plank, stängsel, skyltar, upplag och parkering [a_2]. För område med bestämmelse [a_3] krävs inte bygglov för anläggande av upplag och parkering.

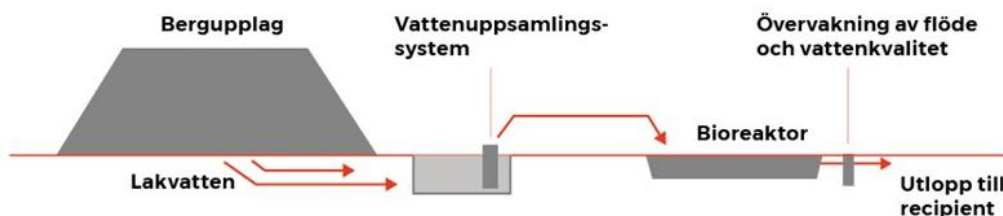
6.2 BIOREAKTORER

Parallellt med planarbetet har en projektering genomförts för att utreda hur kvävehaltigt lakvatten från Södra deponin kan samlas upp och renas med hjälp av bioreaktorer som har till syfte att reducera mängden nitrat i lakvatten.

Normalt sett är sjöar och vattendrag i de nordliga delarna av Sverige fattiga på näringsämnen, vilket innebär att om detta lakvatten når recipienten obehandlat kan det leda till haltförhöjningar i närliggande vattendrag. För att minimera risken för att negativa miljöeffekter i form av kväveläckage från den Södra deponin uppstår bör lakvattnet samlas upp och renas. Ett alternativ för detta är att använda en passiv reningsmetod för nitrat i vatten. Denna lösning innefattar en nitratreducerande bioreaktor som har anpassats för att skapa gynnsamma förhållande för denitrifikationsprocessen varigenom nitrat reduceras till kvävgas. Lakvattnet som lämnar den Södra deponin skulle i detta fall ledas till bioreaktorer som, efter att vattnet behandlats, leds vidare ut till naturmark.

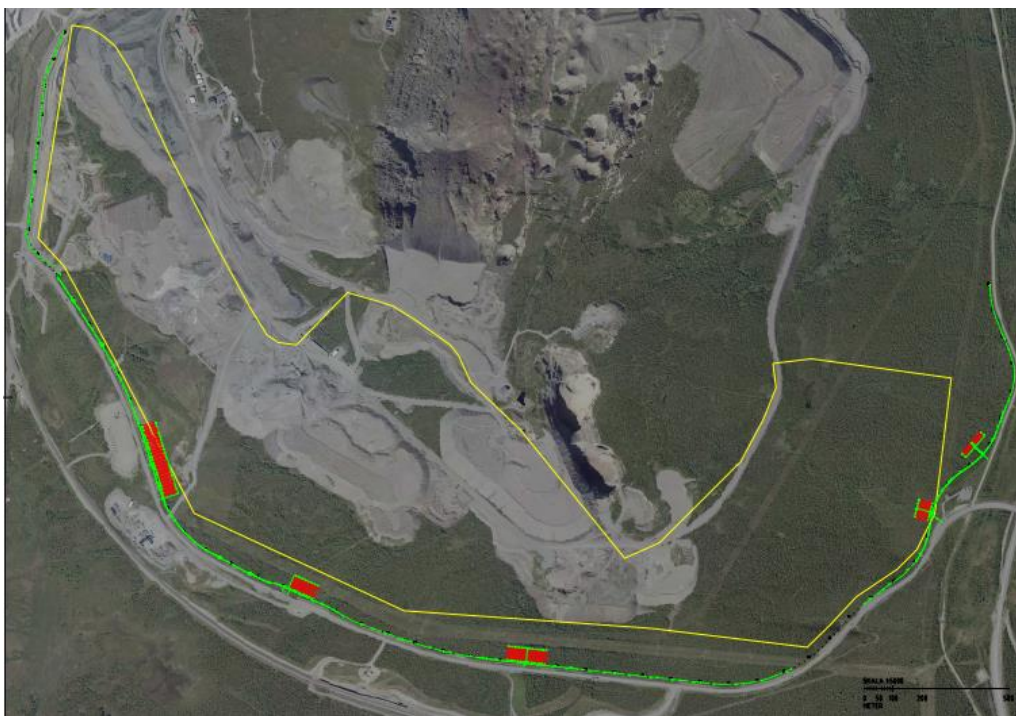
Bioreaktorn består av en avlång grop som täcks med en tät geomembranduk och fylls med tallflis. När vatten rinner genom tallflisen sker denitrifikationsprocessen då de denitrifierande mikroorganismerna omvandlar det nitrat som finns i vattnet till ofarlig kvävgas, se Figur 19.

Den stora mängden organiskt material som finns i bioreaktorn fungerar som kol- och energikälla för mikroorganismerna. För att optimera bioreaktorns funktion behöver flödes hastigheter och vattenkvalitet övervakas, men vattnet som lämnar bioreaktorn kommer oavsett vara kraftigt reducerat från nitrat.

Figur 19. Illustration som visar hur vatten rinner från upplaget till ett vattenuppsamlingsystem och vidare till en bioreaktor där nitrathalten reduceras innan vattnet leds vidare (WSP).

Det är ännu inte klarlagt om bioreaktorer kommer att anläggas eller exakt var bioreaktorerna då kan komma att placeras eller hur stora dessa blir då bioreaktorgroparnas storlek, antal och placering anpassas utifrån hur mycket vatten som ska ledas till respektive bioreaktor. Det är först när deponins utformning är klar och utredning om vilka skyddsåtgärder för att rena lakvatten som ska användas, som en eventuell detaljprojektering kan göras. Om bioreaktorerna ska anläggas är dom tänkta att placeras vid foten av sidobergsupplagen längs befintlig infartsväg. Området är planlagt som [J2] vilket medger uppförande av bioreaktorer. Exempel på möjliga placeringar visas i Figur 20. De bioreaktorer som visas i bild varierar i storlek från ca 20 m x 50 m till ca 70 m x 300 m men storleken på bioreaktorerna kan komma att variera. Pumpstationer kan komma att krävas för att pumpa lakvatten till bioreaktorerna vilket är möjligt inom planområdets södra och östra delar där mark får förses med bl.a. byggnader. Genom planförslaget möjliggörs anläggandet av pumpstationer och bioreaktorer men ingen särskild yta avsätts, dock får de inte anläggas inom ytor som är försedda med prickad mark.

Figur 20. Översiktskarta som visar på tidigt förslag av bioreaktorer (WSP 2020).

6.3 NATUR

6.3.1 Naturmiljö

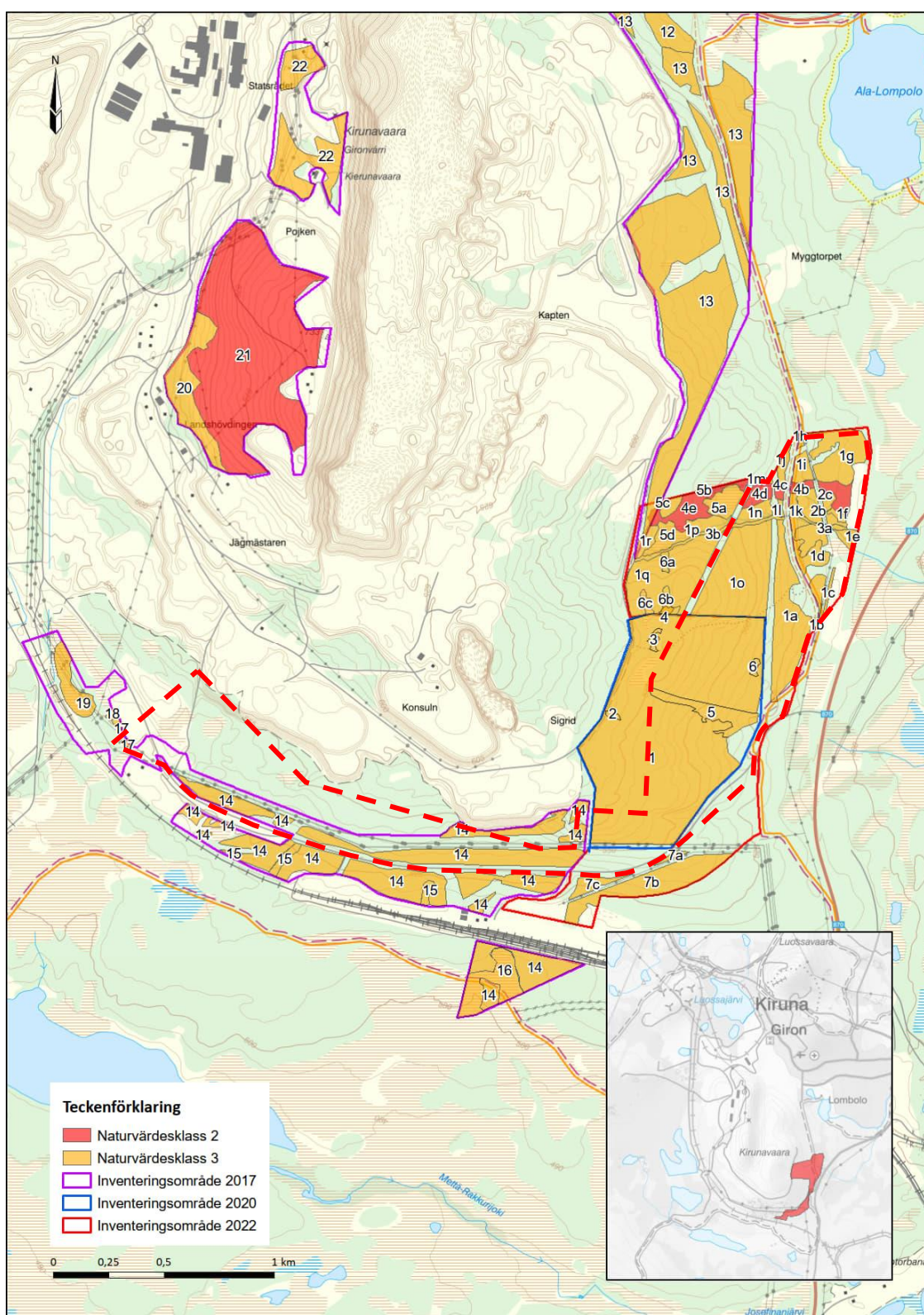
Planområdet ligger inom befintligt gruvindustriområde men omges av naturmark mot söder och öster. Även planområdets nordöstra delar gränsar mot naturmark i norr. Delar av planområdet är idag ianspråktaget genom den Södra infartsvägen, kraftledningarna och övriga vägar inom området bl.a. den gamla Nikkaluoktavägen i nordost. Stora delar av planområdet, framför allt i nordost utgörs av mark som ej är ianspråktagen utan utgörs av fjällbjörkskog. I Figur 21 visas bild på fjällbjörkskog av ristyp som är vanligt förekommande i området.

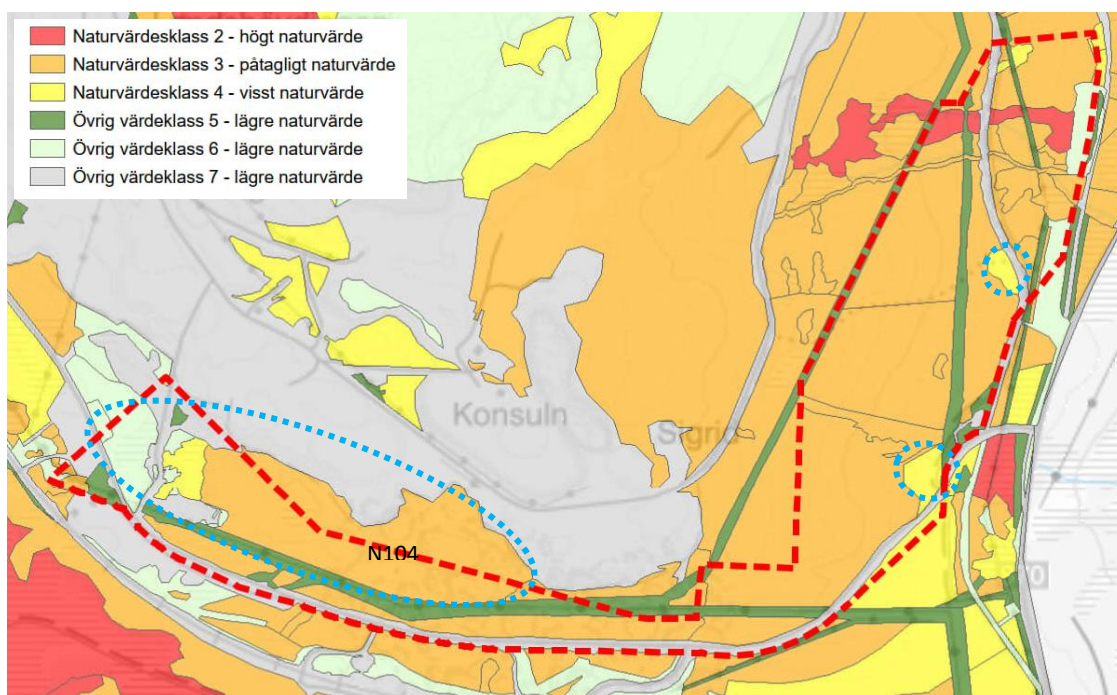
Figur 21. Illustrerar fjällbjörkskog av ristyp (Ecogain. Naturvärdesinventering. Södra deponin vid Kiirunavaara-Luossavara, Kiruna kommun. Daterad 2020-11-11).

Planområdet ligger inte inom något skyddat område med avseende på naturmiljö. Avstånd till närmaste omkringliggande skyddade områden (riksintresse naturmiljövård, Natura 2000, naturreservat) framgår av Figur 3. Planförslaget bedöms inte påverka något sådant närliggande område. Planområdet omfattas inte av strandskydd.

Naturvärdesinventeringar har gjorts inom större delen av planområdet, under 2017, 2020 och 2022, se Figur 22. Under 2023 gjordes ytterligare en inventering som inkluderade delar av planområdet, se Figur 23. Inom planområdet finns inga områden som bedöms hysa högst naturvärde (naturvärdesklass 1). Huvuddelen av naturmarken inom planområdet har bedömts ha påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3). Inom den nordöstra delen av planområdet finns ett område med höga naturvärden (naturvärdesklass 2). Vidare finns förekomst av fridlysta arter i och i närheten av planområdet. Förekomst av rödlistade arter har noterats inom området.

Figur 22. Översiktskarta över inventeringsområdet från naturvärdesinventering från år 2017, 2020 och 2022. samt identifierade naturvärdesobjekt från dessa inventeringar. Planområdet visas ungefärligt med röd streckad linje (Ecogain, Naturvärdesinventering Del av Södra deponiområdet vid Kirunavaara, Kiruna kommun, daterad 2020-10-19).

Figur 23. Naturvärdesklasser inom planområdet. Planområdesgränsen visas ungefärligt med röd streckad linje. Med blå streckad markering visas några av de områden som tidigare inte inventerats men som nu ingår i naturvärdesbedömningen. (Ecogain 2024, utkast ur resultatsammanställning från kompletterande naturvärdesinventeringar gjorda 2023, rapport ej klar).

Vid naturvärdesinventering genomförd 2017 av Enetjärn Natur AB identifierades två naturvärdesobjekt inom området samtliga med naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde. Naturvärdesobjekt 14 utgörs av ett större område av hedbjörkskog som splittrats upp i många små delområden av vägar, kraftledningsgator, diken, anläggningar och avverkningar. Naturvärdesobjekt 17 bestående av små ytor av fjällbjörkskog av hedtyp.

Vid naturvärdesinventering genomförd 2020 av Ecogain i den mellersta delen av planområdet identifierades tre naturvärdesobjekt inom planområdet samtliga med naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde. Naturvärdesobjekt 1 utgörs av i huvudsak fjällbjörkskog av ristyp. Naturvärdesobjekt 5 och 6 utgörs båda av fjällbjörkskog. Inom naturvärdesobjekt 6 fanns en aspkolon med i huvudsak döda träd.

Vid naturvärdesinventering genomförd 2022 av Ecogain i planområdets nordöstra och sydöstra delar identifierades fem naturvärdesobjekt varav fem med naturvärdesklass 3 och en med naturvärdesklass 2, högt naturvärde. Naturvärdesobjekt 1 och 2 utgörs av hedfjällbjörkskog. Naturvärdesobjekt 3 utgörs av ett smalt bäckdråg och naturvärdesobjekt 4 (högt naturvärde) utgörs av ett brett fuktstråk längs dråg med ängsfjällbjörkskog. Naturvärdesobjekt 7 utgörs av hedfjällbjörkskog.

Vid naturvärdesinventering genomförd 2023 av Ecogain identifierades ett naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 3 och ett antal objekt med visst eller lägre naturvärde (klass 4-7). Naturvärdesobjekt 3 utgörs av ett större område med hedfjällbjörkskog.

Planområdet är redan idag bullerstört av befintlig gruvverksamhet, varav det specifika området ej kan ses som ett ostört område.

Genomförda naturvärdesinventeringar har visat på att det inom planområdet finns påtagliga naturvärden och inom ett område högt naturvärde samt förekomst av fridlysta arter i och i närheten av planområdet, men att de naturvärden och arter som återfinns inom planområdet är av den typen att de också återfinns i de närmaste omgivningarna. Enligt tidigare genomförd inventering så torde en förlust av de arter/ individer som förekommer eller bedöms kunna förekomma inom området sannolikt ha låg betydelse för arternas långsiktiga fortlevnad i regionen, då samtliga ingående naturtyper förekommer allmänt i regionen. Sammantaget bedöms planförslaget medföra en måttlig påverkan med avseende på naturmiljö, med tanke på att påtagliga naturvärden helt eller delvis försvinner samt att fridlysta arter kommer att påverkas. Dispensansökan för de fridlysta arterna som identifierats inom delar av planområdet behöver upprättas innan mark kan tas i anspråk.

6.3.2 Landskap

En visualisering av påverkan på landskapsbilden har genomförts och redovisas i sin helhet i miljökonsekvensbeskrivningen liksom som separat bilaga till planhandlingarna. Nedan redovisas en sammanfattning av landskapsanalysen.

Placering i förhållande till närområdet – inblick från norr

Då planområdet i huvudsak ligger i sydsluttningen/sydostsluttningen av Kirunavaara är det framför allt planområdets östra delar som kan ses från staden. De delar av planområdet som syns från staden utgörs av fjällbjörkskog i sluttning. Området uppfattas i dagsläget inte som särskilt framträdande vid inblick från norr. Planområdet syns framför allt från vissa högre belägna delar av Kiruna stad, platser med fri utblick mot planområdets östra delar samt även från vissa delar av Lomboloområdet med dess elljusspår. Huvuddelen av planområdet ligger utan inblick från Kiruna i norr. I Figur 24 visas en nulägesvy mot planområdet i söder från Jägarskolan (Kaserngatan 14). Fler bilder mot planområdet från Kiruna visas i separat bilaga Landskapsbild, visualisering påverkan.

Figur 24. Nuläge - vy mot planområdet i söder från Jägarskolan (Kaserngatan 14). I bakgrunden i bilden syns Kirunavaara till höger. Strax vänster om mitten i bakgrunden syns tidigare deponihögar. © Petra Berggrund

Placering i förhållande till närområdet – inblick från syd/sydost

Kirunavaara och dess sydliga och sydostliga sluttningar är väl synligt för den som färdas framför allt norrut mot Kiruna längs Nikkaluoktavägen. Berget utgör ett tydligt inslag i det annars låglänta landskapet och för den som färdas längs vägen finns flera utblickar mot området. Planområdets högre delar framträder tydligt i landskapet. På håll framstår berget som ett mer naturligt inslag i landskapet, medan industriinslaget blir mer påtagligt vid inblick närmare området.

Planområdet är tydligt synligt från de myr- och skogsområden som finns söder om planområdet. Den som passerar området med tåg har planområdet direkt norr om järnvägen.

Vid färd längs Nikkaluoktavägen söderut är planområdets östra delar med befintlig fjällbjörkskog i sluttning mer framträdande, se Figur 25. Inblick till områdets västra delar finns inte här på samma sätt som vid färd norrut.

Figur 25. Vy mot norr mot planområdets östra delar. Bild är tagen från Nikkaluoktavägen, strax norr om den plats där vägen går över järnvägen till Kiruna. Denna del av planområdet är det som i huvudsak syns vid färd söderut längs Nikkaluoktavägen.

© Petra Berggrund

Placering i förhållande till närområdet – utblick

Från planområdets västra delar, men även från de mittersta och högre belägna delarna inom planområdet, finns utblickar söderut, mot sydväst och sydost, mot vidsträckta skogsmarker och myrområden. I fjärran skymtar Kirunafjällen med höga berg. Härifrån finns även vy mot Kebnekaise. Utblick finns även mot Kiruna och flygplatsen från planområdets östra delar.

Väster om planområdet finns sandmagasin varifrån utsläpp av vatten sker via Rakkurisystemet till Kalixälven.

Både direkt söder om planområdets östra delar och söder om järnvägen finns rastbetesmarker för rennäringen. Söder om planområdets östra del finns också den ekodukt för rennäringen som går över järnvägen.

Strax söder om planområdet går befintlig järnväg till Kiruna stad.

Påverkan av planförslag

Planförslaget innebär att deponering medges upp till 610-640 m över nollplanet för de delar av planområdet som ligger norr om den befintliga kraftledningen. För områden söder om kraftledningen kan deponering komma att ske upp till 565 m över nollplanet. För planområdets norra delar innebär planförslaget en ökning av deponihöjden med 45-75 m jämfört med nollalternativet. För planområdets södra delar innebär planförslaget samma möjlighet till deponering av sidoberg som för nollalternativet, d.v.s. ingen ökning av deponihöjden medges för planförslaget jämfört med nollalternativet. Planförslaget medger även en byggrätt med möjlighet till uppförande av byggnader med en högsta totalhöjd om 20 m för planområdets södra och östra delar. Byggnadernas högsta totalhöjd får dock ej överstiga 565 m över nollplanet. Nollalternativet medger inte uppförande av byggnader.

Under den tid då deponering inom området sker och ett antal år därefter kommer påverkan på landskapsbilden dels att bestå i förändrade marknivåer i området, dels genom att det som idag uppfattas som ett naturligt inslag i landskapsbilden i form av fjällbjörkskog i sluttning kommer att ersättas av sidobergsupplag. Även om området, framför allt från vyer i ifrån norr, delvis kommer att smälta in i det befintliga industriområdet med tidigare dagbrott, deformationsområden och sidobergsupplag så kommer jämfört med dagens läge en påverkan att ske på landskapsbilden. Planförslaget innebär en tydlig visuell påverkan för den som färdas norrut längs Nikkaluoktävägen där deponin inom planområdet kommer bli tydligt framträdande och ersätta den lågsluttande fjällbjörkskog som idag uppfattas som ett mer naturligt inslag i planområdets östra delar. Från söder kommer även framtida byggnader att vara synliga men dessa är i mindre skala i landskapsbilden jämfört med planerade sidobergsupplag.

Planområdet är redan i dagsläget påverkat av den befintliga gruvverksamheten, då området delvis utgör gruvverksamhet. Inslagen av infrastrukturanläggningar som finns inom eller angränsande till området påverkar även områdets intryck.

Det är idag inte bestämt exakt hur deponeringen inom planområdet kommer att utföras och detta är inte heller något som regleras i detaljplanen. I detaljplanen regleras endast högsta totalhöjd/marknivå. LKAB utreder alternativa sätt att deponera sidoberg för att mer efterlikna naturliga förhållanden. En sådan deponering skulle innebära en mindre visuell påverkan jämfört med traditionell deponering i terrassform (pallar) då sidobergsdeponin i ett sådant alternativ mer skulle efterlikna en naturlig höjd i landskapet. Det skulle även innebära mindre påverkan då deponin efter genomförd efterbehandling mer naturligt skulle efterlikna de höjder som finns i det omgivande landskapet. Samtidigt skulle en sådan alternativ utformning av deponin till viss del avvika från de befintliga sidobergsupplag som utformats i pallformation. I de visualiseringar som gjorts illustreras traditionell deponering av sidoberg i pallformationer med 20-40 meter höga pallar. Visuell påverkan ur ett längre tidsperspektiv bedöms inte skilja sig åt avsevärt mellan alternativen. Åtminstone inte vid insyn mot området från lite längre håll. Detta då deponin oavsett utformningsalternativ mer kommer att uppfattas som en bevuxen höjd och det på håll blir svårare att utläsa pallformationerna.

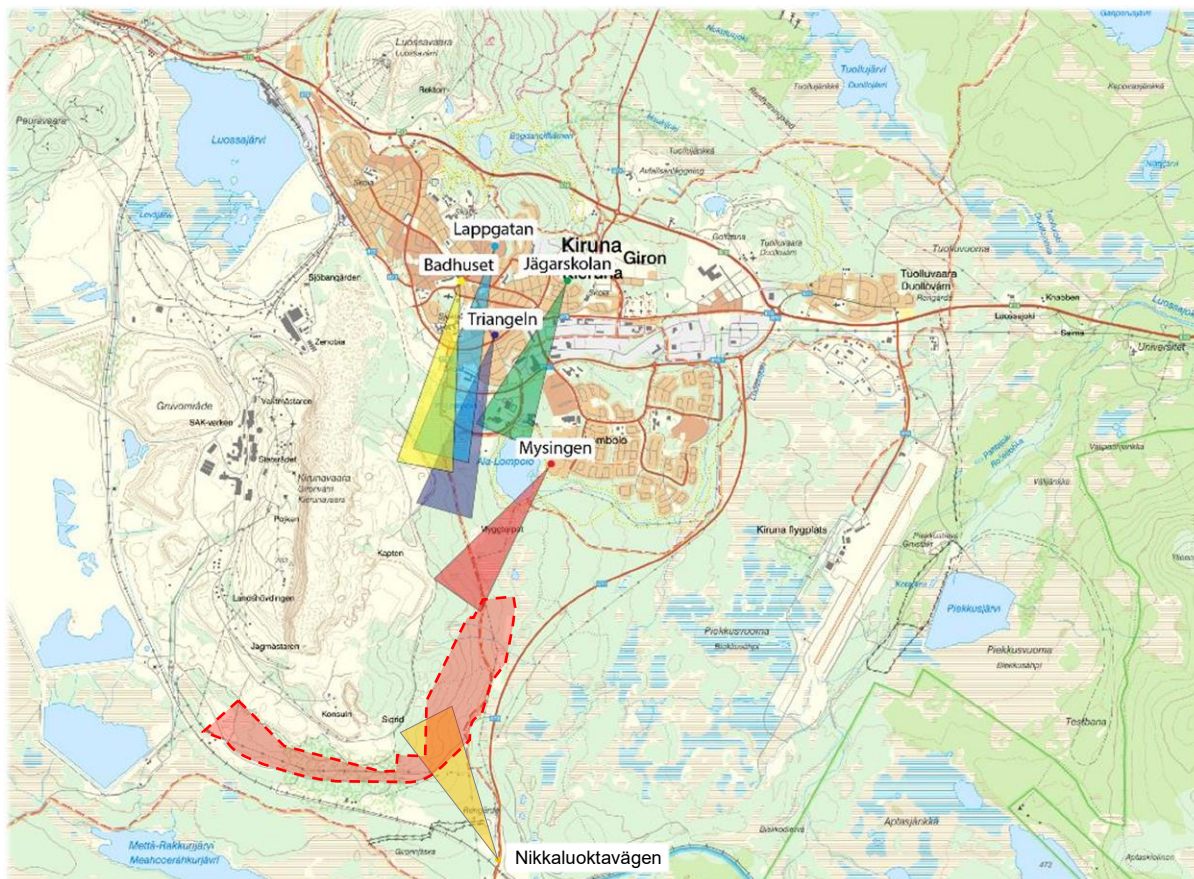
Det är inte bestämt exakt hur planområdets södra delar där byggrätt finns kommer att utformas. Inom detta område planerar LKAB att uppföra biorening vilket även inkluderar pumpstationer och diken för avvattning av dagvatten/lakvatten. Utredning om användning, utformning och placering av eventuella bioreaktorer pågår. Vidare avses området nyttjas som tillfälliga upplagsytor för material och massor samt för lagerbyggnader/lagerhallar för exempelvis förvaring av material och maskiner. Inom området tillåts även deponering av sidoberg och området kan även komma att användas för annan typ av verksamhet. Dess närhet till godsbangården skapar goda förutsättningar för att nyttja området för verksamhet kopplat till t.ex. logistik.

De sidobergssupplag som planförslaget medger kommer att vara synligt från staden och påverka landskapsbilden. Visuellt förväntas det framtida deponiområdet växa ihop med det befintligt dagbrott, deformationsområde och tidigare ej längre aktiva deponier som syns från staden. Deponin inom planförslaget kan komma att uppfattas mer som en förlängning av befintligt gruvindustriområde än som ett nytt deponiområde. Utblickarna mot det omkringliggande fjällandskapet från staden bedöms inte påverkas på ett betydande sätt. Planförslaget bedöms jämfört med nollalternativet inte medföra någon betydande skillnad avseende landskapsbildspåverkan. Detta då gällande detaljplan norr om det nu aktuella planområdet medger deponering av sidoberg till en högre nivå än 565 m över nollplanet.

Den pågående och planerade gruvverksamheten inom Kirunavaara industriområde påverkar och kommer även fortsättningsvis att påverka riksintresset för kulturmiljövården, men utgör också en viktig del av intresset. Kulturmiljön inom riksintresseområdet är under pågående förändring till följd av samhällsomvandlingen. Både karaktärsdrag och strukturen inom Kiruna kommer succesivt att förändras. Sammantaget bedöms planerad verksamhet innebära en måttlig negativ påverkan med avseende på kulturmiljön och landskapsbilden. Påverkan på riksintresse kulturmiljövården bedöms innebära en liten negativ konsekvens.

Planområdet ligger söder om Kiruna stad vilket innebär att det är när solen står i söder och sydväst som eventuell skuggning från planområdet skulle kunna påverka Kiruna stad. Planförslaget innebär att marknivån inom planområdet höjs (till 640 m över nollplanet) jämfört med vad som är möjligt enligt gällande detaljplan (565 m över nollplanet). Dock medger gällande detaljplan norr om aktuellt planområdet högre marknivåer (640 m över nollplanet) vilket i praktiken innebär att påverkan av planförslaget kan bli detsamma som för nollalternativet. Solhöjden och vilken påverkan avskärningsvinklen av ljuset har mot exempelvis omkringliggande bebyggelse norr om planområdet är beroende av årstid och väderstreck. Inom det aktuella området varierar solhöjden över året med stora förändringar i dagslängd med variation från midnattssol till polarnatt. Det aktuella planområdet ligger dock på ett stort avstånd, ca 1,6 km, från närmaste bostadsområde samtidigt som solinstrålning från planområdets riktning (söderifrån) mot staden sker vid tidpunkt på dygnet då solen vanligtvis står som högst på himlen. Planförslaget bedöms därför inte innebära att några särskilda åtgärder behöver vidtas för att klara de krav som finns gällande dagsljus för bostäder.

En fotopunktskarta visas i Figur 26. Illustrationer med vy mot planområdet visas i Figur 27, Figur 28, Figur 29, Figur 30, Figur 31 och Figur 32.

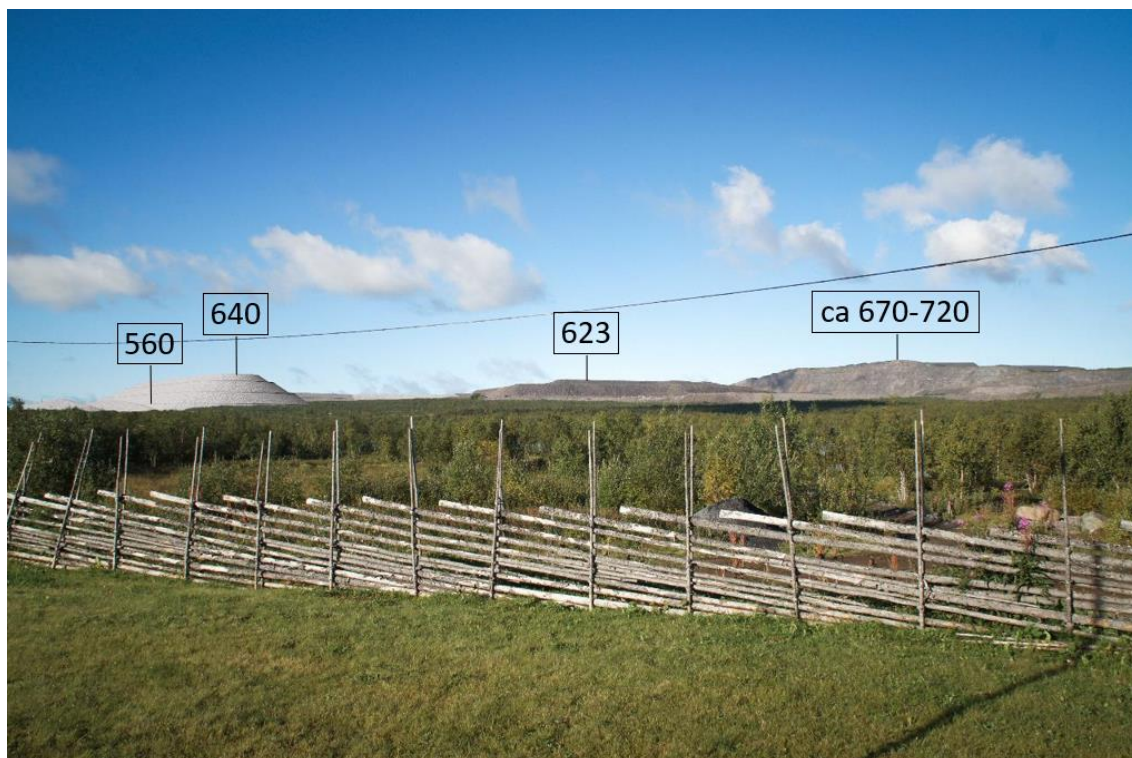
Figur 26. Fotopunktskarta över visualiseringspunkter. Planförslaget är ungefärligt inlagt röd streckad linje (WSP).

Figur 27. Fotopunkt Jägarskola. Vy mot planområdet. Bilden är tagen vid Kaserngatan 14. I bilden är framtida deponiområde för planförslaget inlagt med deponering upp till 640 m över nollplanet. © Petra Berggrund

Figur 28. Fotopunkt Lappgatan. Vy mot planområdet. Bilden är tagen vid Lappgatan 25. I bilden är framtida deponiområde för planförslaget inlagt med deponering upp till 640 m över nollplanet. © Petra Berggrund

Figur 29. Fotopunkt Mysingen. Vy mot planområdet. Bilden är tagen vid gruppboendet Mysingen på Ljungplan 1. I bilden är framtida deponiområde för planförslaget inlagt med deponering upp till 640 m över nollplanet. © Petra Berggrund

Figur 30. Fotopunkt Badhus. Vy mot planområdet. Bilden är tagen vid Gruvvägen 5 strax söder om korsningen med Adolf Hedinsvägen. I bilden är framtida deponiområde för planförslaget ungefärligt inlagt med svart streckad linje, dvs. med deponering upp till 640 m över nollplanet. © Petra Berggrund

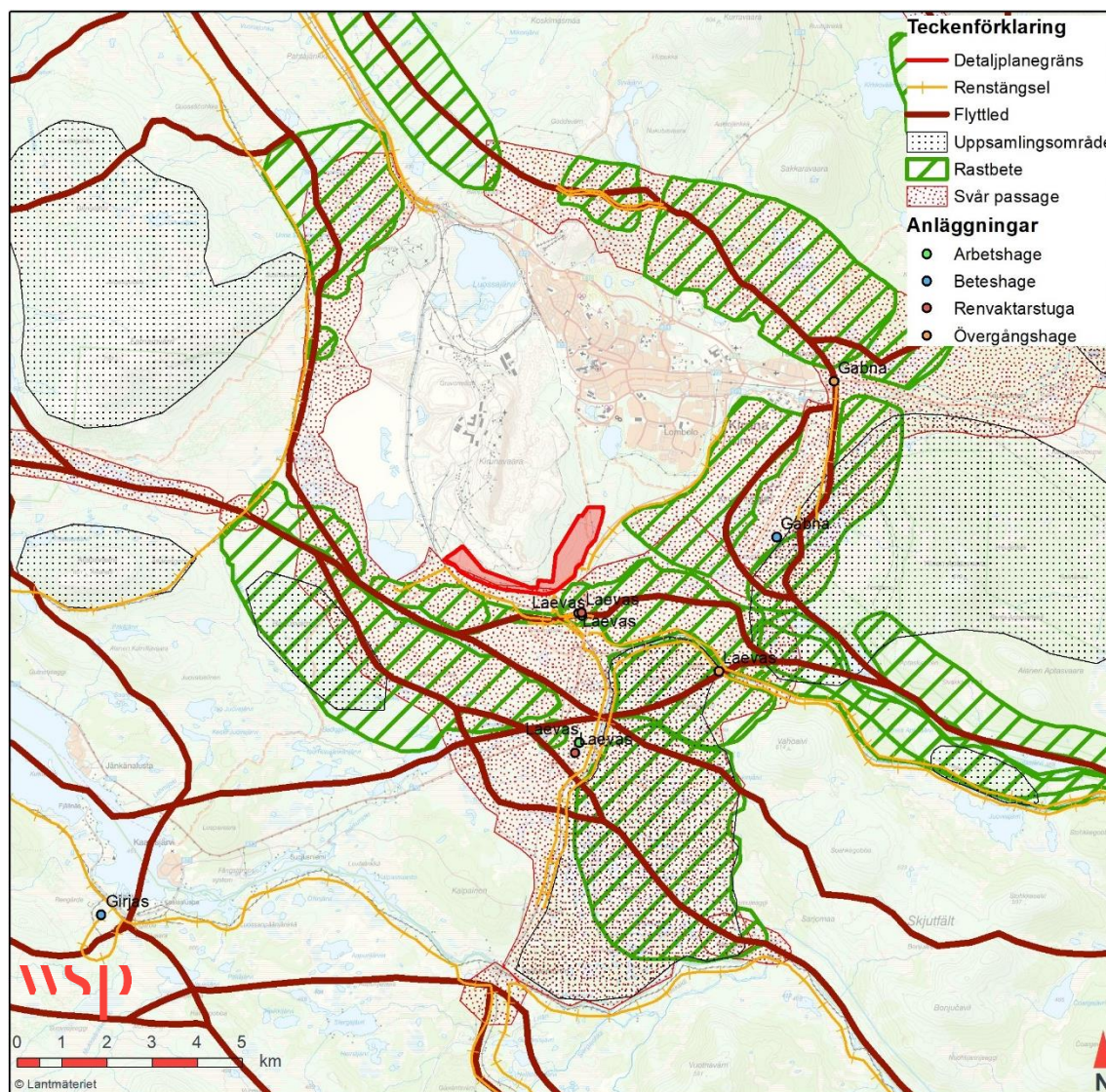
Figur 31. Fotopunkt Triangeln. Vy mot planområdet. Bilden är tagen strax norr om korsningen Thulegatan-Triangelvägen. I bilden är framtida deponiområde för planförslaget ungefärligt inlagt med svart streckad linje, dvs. med deponering upp till 640 m över nollplanet. © Petra Berggrund

Figur 32. Fotopunkt Nikkaluoktavägen. Vy mot norr mot Kirunavaara. Bilderna är urklipp ur modell i Infracore och visar markhöjder för planförslag. Vegetation är inte inlagd. Utsiktspunkten är från Nikkaluoktavägen strax norr om den plats där vägen går över järnvägen till Kiruna. Bildkälla: WSP

6.3.3 Rennäring

LKAB:s verksamhet i Kiruna bedrivs i ett markområde som omfattas av renskötselrätt året runt enligt rennäringslagen. Verksamhet i planområdets närhet bedrivs av Laevas sameby. Strategiska platser för rennäringsen visas i Figur 33.

Figur 33. Strategiska platser för rennäringsen. Planområdet visas ungefärligt med röd markering (WSP).

I arbetet med framtagande av underlag för en totalprövning av LKAB:s verksamhet har en konsekvensanalys avseende påverkan på rennäringsen till följd av LKAB:s nuvarande och planerade verksamhet vid Kirunagruvan genomförts. Analysen har gjorts av Gabna och Laevas samebyar och bifogas till planhandlingarna.

Laevas sameby är en fjällsameby i Norrbottens län med en total areal av 4 630 km² och renbetesmarker som omfattar 3 658 km². Betesmarkerna sträcker sig från sommarbetesområden väster om Kebnekaisemassivet och riksgränsen (på norsk sida om gränsen), till Tärendö i öster. Ungefär 30 % av renbetesmarkerna är definierat som kärnområden av riksintresse, kärnområden är av renen identifierade trivsalland. Detta innebär dock inte att resterande marker har ett lägre värde ur renskötselsynpunkt för samebyn. I norr gränsar byn mot Gabna sameby och den norra gränsen för samebyn

går från högfjällen utmed Rautasälven till Rautas. Gränsen fortsätter sedan i rak linje till Luossajärvi nära Kiruna, därefter utmed Aptassjöarna och följer sen E10 mot Svappavaara. I söder gränsar byn mot Girjas sameby och här följer gränsen Kalixälven ned till odlingsgränsen.

Inom samebyn finns 17 aktiva renskötsel företag, som omfattar ca 100 personer, och samebyn har totalt ungefär 7 000 renar att jämföra med det högsta tillåtna antalet renar vintertid som är 8 000. De viktigaste anläggningar inom samebyn innefattar skiljningsanläggningen i Buollánorda, Aitejokk slakthage, samt gården för kalvmärkning vid sommarvistet i Alesjaure. Ett stort antal mindre anläggningar för olika ändamål (t.ex. olika typer av hagar, renvaktarstugor etc.) finns strategiskt placerade över hela byns renskötselmarker.

Samebyn har också många mil stängsel och de viktigaste är ett spärrstängsel väst om Kiruna, samt viltstängsel längs med järnvägen från Kiruna till Svappavaara vilket Trafikverket är huvudman för.

Under november-december (ibland även under januari) sker flytt av renarna från området väster om Kiruna, förbi Kiruna och österut till vinterbeteslandet. För vinterbetesgrupperna inom Laevas sameby sker flytten längs de flyttleder som finns söder om Kirunavaara, söder om planområdet. Även flytt till vårlanden sker söder om planområdet.

Flytten längs lederna närmast söder om Kirunavaara försvåras av de många intrång och den påverkan som redan idag finns inom området vilket påverkar samebyns möjlighet att flytta renarna förbi området på ett bra sätt. Tillgång till rastbeten är en grundförutsättning för att kunna genomföra en väl fungerande flytt. Ett bra rastbete utgörs av god betestillgång, rätt topografi samtidigt som rastbetet behöver vara ostört. Då går det lätt att samla ihop renarna så att renskötarna snabbt kan flytta vidare med renhjorden under de få ljusa timmar som dygnet har den här tiden på året. Eftersom de naturliga rastbetena har minskat i takt med ökade exploateringar är behovet stort av rastbeteshagar längs flyttleden. Rastbeteslagarna söder om Kirunavaara, väster och öster om ekodukten över järnvägen söder om planområdet, är nödvändiga för att klara av flytten förbi gruvområdet. Utan renbeteslagarna blir flytten svår att genomföra till följd av de störningar som finns i området. Tillgången till bete är begränsat i rastbeteslagarna och för att tillgodose renens energibehov under flytten måste renarna stödfodras när renarna övernattar i hage. Detta för att renen ska orka flytta hela vägen.

Flytten genom området närmast söder om Kirunavaara och över ekodukten, se Figur 34, försvåras av de störningar som finns i området vilket medför merarbete för renskötarna som behöver lägga mer tid på att förflytta renarna genom området. Redan när renarna närmas sig gruvområdet från väster möts de av ljus med rörelse och ljud och mänsklig aktivitet vilket får renarna att stanna upp och det är svårare att få renarna att ta sig vidare. Sedan järnvägen till Kiruna fick en ny sträckning som går söder om planområdet (2012) behöver renarna flyttas över ekodukten. I Figur 35 visas rasthagar öster om ekodukten, norr om järnvägen.

Figur 34. Ekodukt över järnvägen söder om planområdet. Vy mot väster. © Petra Berggrund

Figur 35. Rasthagar öster om ekodukten, norr om järnvägen. Hagarna ligger i anslutning till Nikkaluoktavägen. Vy mot nordväst. Bild tagen från parkeringsyta vid Nikkaluoktavägen. © Petra Berggrund

Planområdets södra delar omfattas av riksintresse för rennäringen. Planområdet ligger inom befintligt industriområde och avgränsas mot befintliga flyttleder genom framför allt järnvägen. Mark som idag utgörs av fjällbjörkskog tas i anspråk men marken ligger inom område som idag är obrukbart för rennäringen genom de barriärer som finns.

Planförslaget innebär ett ökat nyttjande av planområdet med störningar i form av ljus, ljud, rörelser, mänsklig aktivitet och damning jämfört med nuläget. Verksamhet som idag bedrivs inom andra delar av gruvindustriområdet flyttas till planområdet. Sammantaget innebär detta att flytten till vinter- respektive vårlandet kan komma att försvåras med merarbete och både fysisk och psykisk påverkan för renskötarna som följd.

När verksamheten avslutats och efterbehandlats så kommer mark som nyttjas för sidobergsdeponering succesivt att omvandlas och återgå till renbetesmark. Utformningen av sidobergsdeponin kan dock påverka i vilken utsträckning området kan nyttjas efter genomförd efterbehandling. Störningar från buller och damning från sidobergsdeponering försvinner helt vid avslutad och efterbehandlad verksamhet. För en avslutad och efterbehandlad verksamhet bedöms effekterna och konsekvenserna för rennäringen därmed som små. Detta under förutsättning att marken faktiskt "accepteras" av renarna, vilket inte klargjorts vetenskapligt i nuläget.

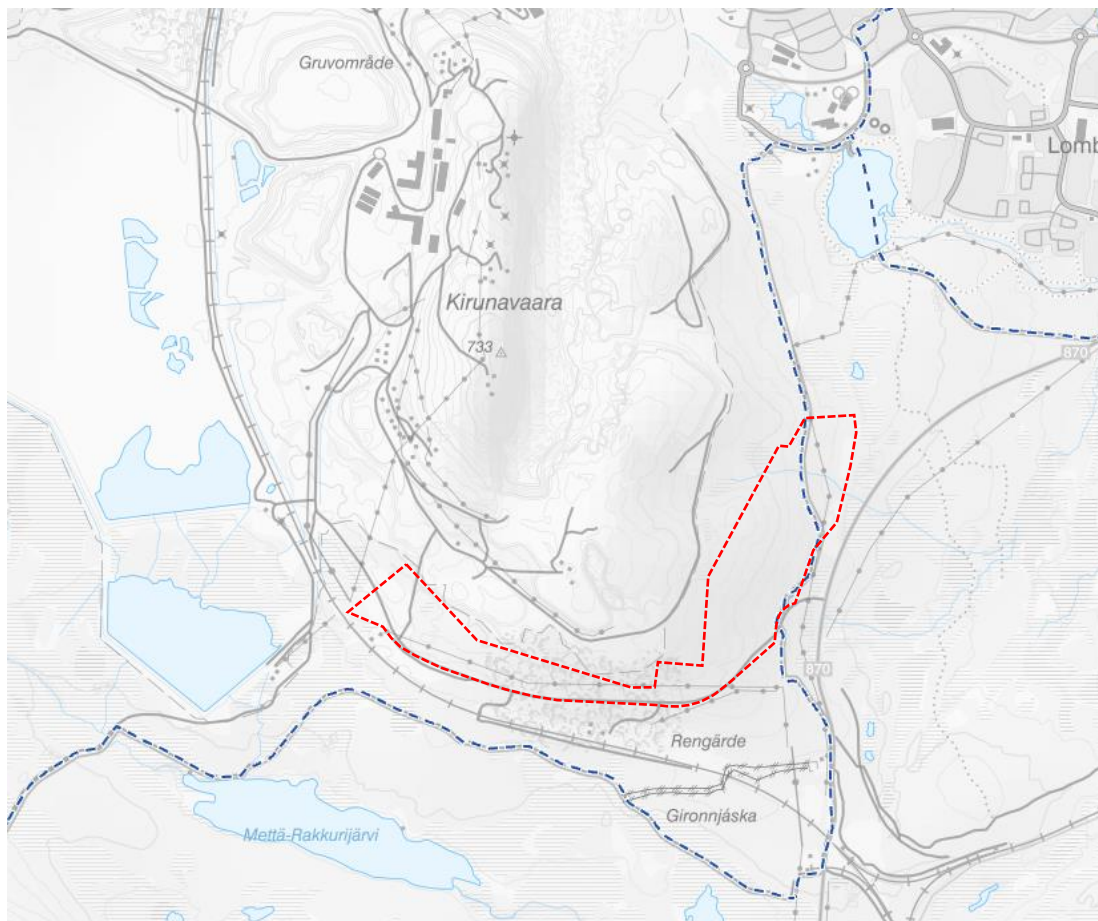
Planförslaget möjliggör en byggrätt inom planområdets södra och östra delar vilket innebär att olika typer av verksamheter kan komma att etableras inom området vilket i sin tur kan medföra ett ökat antal trafikrörelser och andra rörelser inom verksamhetsområdet jämfört med nollalternativet. Verksamheter inom denna del av planområdet kan generera trafik, buller och damning som kan komma att påverka rennäringen.

Den kumulativa påverkan från gruvverksamheten och övriga störningar bedöms totalt sett öka med tiden.

6.3.4 Rekreation

Naturekreation och friluftsliv är viktiga intressen inom Kiruna kommun. Delar av planområdet, framför allt planområdets östra del, utgörs idag av mark/fjällbjörkskog som i nuläget inte är ianspråktagen. Den här delen av planområdet är öppet och omgärdas inte av stängsel. Området är därför idag tillgängligt för den som vill vistas i området för exempelvis bärplockning eller jakt. Öster om planområdet i nord-sydlig riktning går en skoterled. Skoterleden går in i den östra delen av planområdet.

Planförslaget innebär att en del av skoterleden kommer att ligga inom område för industri, se Figur 36. En dialog pågår om en omdragning av skoterleden inom planområdet. Detta då den även påverkas av ny planerad dragning av järnvägen öster om planområdet. I övrigt innebär planförslaget att området inte längre kommer att vara tillgängligt för allmänheten och att det inte längre kommer att kunna nyttjas för friluftsliv och rekreation. I det stora hela utgör området dock en mindre del av de ytor som finns i närområdet och planen bedöms därför sammantaget medföra en mindre påverkan på dessa intressen.

Figur 36. Skoterled (blå linje) i förhållande till planområde (ungefärligt markerat med röd linje).

6.3.5 Geotekniska och hydrologiska förhållanden

Den dominerande jordarten i planområdet är morän och stora ytor med fyllnadsmassor med inslag av berg, se Figur 37.

Figur 37. Karta hämtad från SGU:s översiktliga jordartskarta. Planområdet ungefärligt markerad med röd streckad linje.

LKAB har utrett grundförhållandena i samband med att gruvdriften har utvecklats. Undersökningar och analyser utförs kontinuerligt.

6.4 MILJÖFÖRHÅLLANDE

6.4.1 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för luft

I luftkvalitetsförordningen (2010:477) finns fastställda miljökvalitetsnormer för luft. Normerna anger den halt av respektive ämne som maximalt får förekomma i utomhusluften. MKN för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM 10) bedöms vara aktuella för föreliggande planförslag.

LKAB har beräknat utsläpp till luft från sin nuvarande och planerade verksamhet. Beräkningarna visar att verksamheten genomgående bedöms medföra ökade halt- och depositionsbidrag i närområdet. Ökningen bedöms dock enligt tidigare utredningar inte vara av sådan omfattning att miljökvalitetsnormer till skydd för människors hälsa,

eller miljömålen preciseringar riskerar att överskridas. Vidare förväntas inte depositionsbidraget öka i sådan mån att det skulle kunna bidra till att de kritiska belastningsnivåerna med avseende på kväve och svavel överskrids. Luftkvaliteten i Kiruna bedöms därför även fortsatt vara god. Verksamheten förväntas därför inte medföra en betydande påverkan på människors hälsa och miljön.

Miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten

Inom ramen för EU:s vattendirektiv (2006/60/EG) har miljökvalitetsnormer för vatten utvecklats. För ytvatten innehåller normerna kvalitetskrav angående ekologisk status och kemisk status. För grundvatten finns kemiska och kvantitativa kvalitetskrav. Normer finns även för konstgjorda och kraftigt modifierade vattenförekomster (t.ex. vattenkraftdammar). Som huvudregel ska alla vattenförekomster uppnå normen om god status till 2015 och statusen får inte försämrats, dock kan undantag göras.

I nuläget utgörs planområdet till stora delar av mark som inte är ianspråktagen. Inom planområdet finns hårdgjorda ytor i form av den södra infartsvägen samt andra mindre vägar inom området. Vatten från planområdet avrinner i nuläget i huvudsak via diffust läckage eller via diken och bäckar till recipient. Vatten från den östra delen av planområdet avrinner mot Luossajoki och vidare mot Torneälven och vatten från den västra delen av planområdet avrinner mot Rakkurisystemet och vidare mot Kalixälven.

Mettä-Rakkurijärvi, Rakkurijärvi, Rakkurijoki, Kalixälven och Pahtajoki, Luossajoki och Torneälven omfattas av miljökvalitetsnormer.

Det finns inget vattenskyddsområde i planområdets närområde.

Avseende påverkan från lakvatten inom planområdet på ytvatten, utreds för nitratkväve och uran, samt halteffekter i recipienterna Luossajoki och Rakkurijoki. För Luossajoki utreds även ammoniakkväve som en möjlig sekundär påverkan från nitrat på grund av eventuell omvandling via ammonium, eftersom ammoniak idag utgör ett miljöproblem i Luossajoki enligt vattenförvaltningen (VISS 2025-04-25). Avgränsning av utredningen beskrivs närmare i *PM Recipientutredning Detaljplan del av Södra deponiområdet*.

Utredda scenarier är nollalternativet (gällande detaljplan) och planförslaget som jämförs med nuläget. Bedömningarna utgår inte från bedömningsgrunder, (se avsnitt 2.4.4. MKB) för kemiska ämnen med miljökvalitetsnormer. Bedömningar sker enbart av risken för otillåten försämring eller äventyr för att kunna uppnå beslutad miljökvalitetsnorm (se avsnitt 9).

Inom MKBn utreds halteffekter i recipienterna från lakvatten utan att ta hänsyn till eventuell fastläggning i mark mellan deponin och recipienten som minskar haltpåslagen till recipienten, vilket är ett konservativt antagande. Beräkningarna redovisas i separat bilaga *PM Recipientutredning Detaljplan del av Södra deponiområdet*.

LKAB har under 2024 och 2025 utfört beräkningar av vilken påverkan som deponering av sidoberg inom planområdet förväntas medföra. Påverkan från lakvatten inom planområdet utreds för nitratkväve och uran, samt halteffekter i recipienterna Luossajoki och Rakkurijoki. För Luossajoki utreds även ammoniakkväve som en möjlig sekundär påverkan från nitrat på grund av eventuell omvandling via ammonium,

eftersom ammoniak idag utgör ett miljöproblem i Luossajoki enligt vattenförvaltningen (VISS 2025-04-25). Avgränsning av utredningen och detaljer av beräkningar beskrivs närmare i PM *Recipientutredning Detaljplan del av Södra deponiområdet*.

Utredda scenarier är nollalternativet (gällande detaljplan) och planförslaget som jämförs med nuläget. Bedömningar sker enbart av risken för otillåten försämring eller äventyr för att kunna uppnå beslutad miljökvalitetsnorm (se avsnitt 10.5 MKB). Inom MKBn utreds halteffekter i recipienterna från lakvatten utan att ta hänsyn till eventuell fastläggning i mark mellan deponin och recipienten som minskar haltpåslagen till recipienten, vilket är ett konservativt antagande. Beräkningarna redovisas i separat bilaga PM *Recipientutredning Detaljplan del av Södra deponiområdet*.

Inom ramen för arbetet med underlagsutredningar för en omprövning av hela LKAB:s verksamhet i Kiruna har ett antal skyddsåtgärder utretts i syfte att uppnå förbättrad vattenkvalitet i recipienterna, både gällande rening av processvatten (inklusive delströmmar) och övrig vattenhantering. Detta arbete har pågått sedan 2017 och har utförts som litteraturstudier, laboratieförsök, pilotförsök och idéstudier. Nitratrening med MBBR-teknik har utretts för rening av processvatten. Tekniken är etablerad och skulle rent tekniskt kunna implementeras men för att tekniken ska fungera, med de specifika förutsättningar som råder, där processvattnet har lågt naturligt innehåll av fosfor, krävs tillförsel av fosfor. LKAB utreder därför möjligheten att reducera utgående fosforhalter till låga nivåer för att inte äventyra statusen för recipienten i det avseendet. För närvarande utreds en kombination av MBBR och två efterföljande reningssteg för rening av uran och fosfor (PM Reningskoncept Envidan).

LKAB har även undersökt möjligheterna att införa passiv kvävereningsteknik som använder naturligt förekommande bakterier för rening av kväve från vatten som kommer från till exempel sidobergsdeponier.

Kravställning av utsläppsnivåer regleras inte inom ramen för detaljpaneläggning utan vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. LKAB utreder även andra möjligheter att begränsa sina utsläpp till recipient.

Sammanfattningsvis konstateras följande

Nollalternativet kan bedömas medföra ett haltpåslag så pass stor andel av förbättringspotentialen (andel av bedömninggrunden för god status) att äventyr föreligger för att uppnå miljökvalitetsnormen. För Loussajoki WA44427169 gäller det uran och ammoniak, medan det enbart gäller uran för Rakkurijoki WA34041924. Däremot bedöms haltpåslaget inte möjligt att mäta i recipienten med tillräcklig statistisk säkerhet för att medföra en otillåten försämring.

Planförslaget kan bedömas medföra ett haltpåslag som innebär både en risk för otillåten försämring och äventyr för att uppnå beslutad miljökvalitetsnorm för uran i Luossajoki WA44427169 om ingen åtgärd vidtas i form av omledning till Rakkuri avrinningsområde för t.ex. reningsåtgärder. Även risk för att haltpåslaget innebär äventyr för att uppnå miljökvalitetsnormen för ammoniak föreligger i scenariot utan åtgärder. Vidtas åtgärder för omledning till Rakkuri avrinningsområde (med eller utan reningsåtgärder) så medför haltpåslag utifrån planförslaget ingen risk för otillåten försämring eller äventyr för att uppnå miljökvalitetsnormen.

Planförslaget kan medföra haltpåslag som kan tolkas innebära äventyr för att uppnå miljökvalitetsnormen för uran i Rakkurijoki WA34041924, om ingen reningsåtgärd genomförs. Om lakvatten från Luossajoki avrinningsområde leds över till Rakkuri avrinningsområde utan reningsåtgärd kan det inte uteslutas att haltpåslaget av nitratkväve utgör en förutsägbar och otillåten försämring, samt eventuellt kunna innebära en alltför stor andel av förbättringsbehovet för nitratkväve och därför utgöra ett äventyr för att uppnå beslutad miljökvalitetsnorm. Genomförs reningsåtgärder bedöms det inte finnas någon risk för otillåten försämring eller äventyr för att uppnå miljökvalitetsnormerna.

LKAB utreder reningsåtgärder för verksamheten, som omfattar vattenflöden som har betydelse för den totala belastningen till berörda recipienter. Utredningarna har visat att det finns tekniska lösningar som skulle medföra att halterna i recipienten av uran och nitrat minskar påtagligt jämfört med nuläget. Det bedöms inte rimligt att enbart bedöma konsekvenserna av en isolerad åtgärd som en sidobergsdeponi inom ett avgränsat detaljplanområde, utan att väga in hela gruvverksamheten och möjliga skyddsåtgärder för denna. Om reningsåtgärder som för närvarande utreds skulle genomföras, bedöms det medföra ökade möjligheter att nå miljökvalitetsnormerna i både Luossajoki och Rakkurijoki.

Oavsett domutslag inom framtida tillståndsansökan av hela LKAB:s verksamhet, bedöms planförslaget (platsen eller ändrad deponihöjd) inte riskera otillåten försämring eller äventyra möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormen, eftersom tillräckliga skyddsåtgärder är möjliga att genomföra utifrån föreslagen detaljplan.

Söder om planområdet i anslutning till Rakkurisystemet finns en grundvattenförekomst (SE752660-168486). Närmare Kalixälven, nedströms ovan nämnda grundvattenförekomst, finns ytterligare en grundvattenförekomst (SE752418-168104). Båda grundvattenförekomsterna ligger utanför gruvans påverkansområde. Ett ianspråktagande av planområdet bedöms inte innebära någon betydande påverkan på grundvattnet.

6.4.2 Förorenad mark

Inom planområdet sker idag ingen deponering av avfall. Däremot finns i angränsning till, norr om planområdet upplag av äldre sidoberg.

Inom planområdet kommer sidobergsdeponier att uppföras som klassas som icke farligt avfall. Lakvatten från sidobergsdeponierna bedöms innehålla låga koncentrationer av metaller på såväl kort som lång sikt. Rester av de kvävebaserade sprängämnen som används vid gruvbrytning finns kvar i det sprängda berget och leder till förhöjda kvävehalter i lakvatten från sidobergsdeponierna.

LKAB utreder därför möjligheter och förutsättningar för kväverening av lakvatten från sidobergsdeponier genom bioreaktorteknik där kväve i form av nitrat avlägsnas genom denitrifikation. Inom planområdet kommer eventuellt sådana bioreaktorer att anläggas.

Planförslaget bedöms medföra en liten negativ påverkan.

6.4.3 Radon

Finns ingen kommunal kartering på radon för området.

6.4.4 Störningar

Damning

Hantering och deponeringen av sidoberg orsakar utsläpp till luft och damning som kan påverka närliggande miljöer. Ett ianspråktagande av planområdet för deponering medför i sig inte något betydande ökning av utsläppen till luft från transporter av sidoberg. Detta då transport och deponering av sidoberg redan idag sker inom industriområdet och att ett ianspråktagande av det nu aktuella planområdet innebär att transporterna till stor del flyttas från en annan del av industriområdet till det nu aktuella.

Kontroll av damning och buller genomförs genom mätningar eller beräkningar.

Buller

Enligt gällande miljötillstånd ska bullret från LKAB:s verksamhet begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån vid bostäder blir högst:

- Vardagar (kl. 07:00 – 18:00) 50 dB(A)
- Kvällstid (kl. 18:00 – 22:00) 45 dB(A)
- Natttid (kl. 22:00 – 07:00) 40 dB(A)

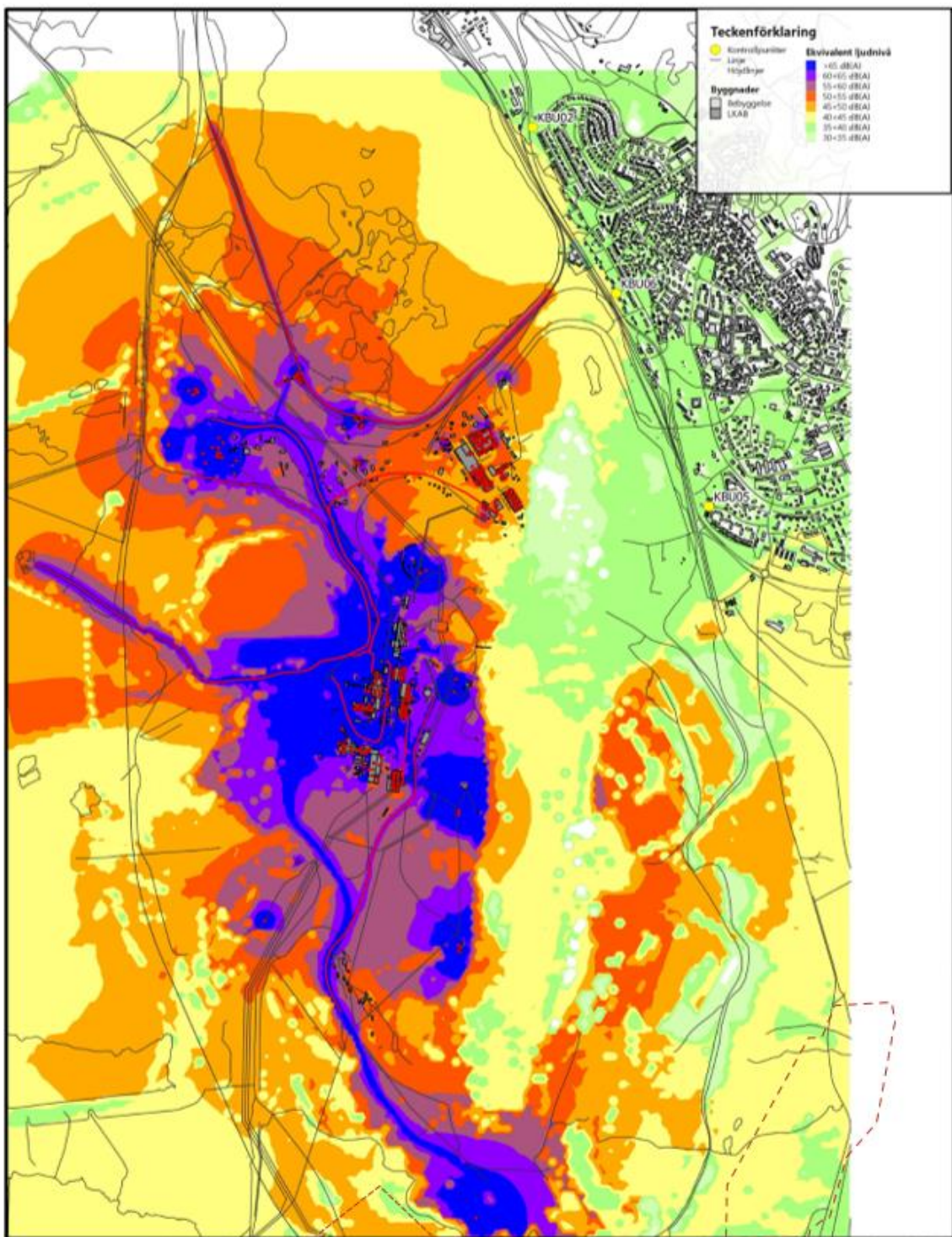
Momentana ljudnivåer nattetid får uppgå till högst 60 dB

Enligt genomförda mätningar och beräkningar klarar LKAB de villkor som finns, se Figur 38. Enligt beräkningar som gjorts avseende tillskottet från deponering från hela den Södra deponin förväntas bullerbidraget från deponiområdet inte medföra att gällande bullervillkor överskrids.

Planförslaget kan komma att generera fler transporter från framtida verksamheter.

Planförslaget bedöms under det fortsatta driftskedet resultera i en liten negativ påverkan avseende boendemiljön.

Vid avslutad och efterbehandlad verksamhet av deponierna upphör påverkan avseende buller för denna typ av verksamhet men trafik- och annan verksamhetsbuller kommer att kvarstå från verksamhetsområden inom planområdets södra och östra delar samt längs infartsvägen.

Figur 38. Ljudutbredning från gruvverksamhet inklusive deponering vid den Södra deponin, hämtad från Bullerutredning tillståndsansökan 2017 (ÅF 2017).

6.5 RISK OCH SÄKERHET

Planområdet ligger inte inom deformationsområde för gruvan.

Delar av området omfattas av skyddsavstånd för LKAB Kimit AB:s verksamhet (sprängämnestillverkning) utanför planområdet. Skyddsavståndet innebär att skyddsobjekt såsom skolor och sjukhus men även andra byggnader för stadigvarande vistelse såsom kontor inte får uppföras inom planområdets västra delar. Detaljplanen medger inte uppförande av byggnader annat än tekniska anläggningar varför skyddsavståndet för sprängämnestillverkningen inte begränsar verksamheten inom planområdet. Verksamheten inom planområdet begränsar inte heller sprängämnestillverkningen.

Materialets beskaffenhet liksom metod för deponering med säkra rasvinklar gör att risken för ras vid deponering av sidoberg har bedömts som liten.

Planområdet ligger i sluttning med lågpunkter i de södra/sydvästra delarna av planområdet. Utanför planområdet fortsätter marken att slutta söderut. Risk för höga vattenstånd/översvämningar bedöms därför som liten.

Den södra infartsvägen som går genom planområdet är främst avsedd för tung trafik inklusive transporter av farligt gods. I nuläget finns inga byggnader inom planområdet där människor stadigvarande uppehåller sig.

6.6 BEBYGGELSEOMRÅDEN

Inga bostäder finns inom eller i direkt anslutning till planområdet. Närmsta bostadsbebyggelse ligger ca 1,6 kilometer nordost om planområdet.

Gråbergsdeponin utgör inte bebyggelse men LKAB har bebyggelse inom gruvområdet som angränsar till planområdet.

Inom planområdets södra del medges att byggnader och andra anläggningar får anläggas. Inom [e₁] får största bruttoarea för personalbyggnader ej överstiga 200 m²/byggnad. Inom [e₂-e₉] anges största byggnadsarea i kvadratmeter inom respektive egenskapsområde i plankartan.

6.7 GATOR OCH TRAFIK

Planområdet nås från öster via den Södra infartsvägen som ansluter från väg 870 (Nikkaluoktavägen). Trafikmängden på väg 870 är enligt Trafikverkets mätningar för år 2020 totalt ca 1 000 av årsmedeldygnstrafik för samtliga fordon varav ca 340 tunga fordon. Trafikrörelserna för det aktuella året kan enligt Trafikverket vara påverkade av COVID-19.

Access till planområdet finns även från väster via låst grind/infart från gruvindustriområdet.

Transporter längs infartsvägen sker dygnet runt alla dagar om året. Transporter av sidoberg kommer att även den ske samma tider. Sidoberget kommer att transporteras med truck eller lastbil på separata vägar inom planområdet.

Trafik inom deponiområdet påverkar inte trafiken utanför planområdet och kommer heller inte medföra mer trafik för Kiruna ga:1 som går inom planområdet. Trafikverket planerar att bygga om infarten från Nikkaluoktavägen (väg 870) i samband med att ny järnväg till Kiruna byggs. Ombyggnationen kommer att förbättra säkerheten i korsningen samt ge en gynnsammare profil för de tunga transporterna till gruvindustriområdet.

Inom planområdet planläggs inte mark för vägområde utan tillkommande vägar som anläggs kommer att ske inom kvartersmarken. Dock säkerställs Kiruna ga:1 genom markreservat för gemensamhetsanläggning [g₁].

Verksamheter som etableras inom planområdets södra och östra delar kan komma att nyttja den södra infartsvägen vid infart till området och antalet transporter till området jämfört med idag kan komma att öka.

6.8 TEKNISK FÖRSÖRJNING

6.8.1 Vatten och avlopp

Det finns inget kommunalt vatten eller avlopp i anslutning till planområdet. I det fall vatten och avlopp behöver anordnas ansluts detta till LKAB:s befintliga system.

6.8.2 Energi (uppvärmning, elförsörjning, gas, förnybara energikällor etc.)

Det finns ingen kommunal elförsörjning i anslutning till planområdet.

6.8.3 Avfall

Planen möjliggör hantering av det sidobergsavfall som uppkommer inom övriga delar av gruvindustriområdet men från planområdet alstras inte den här typen av avfall.

Sidobergsavfallet klassas ej som farligt avfall enligt den rapport om karakterisering och klassificering av sidoberget som tagits fram.

Planförslaget innebär att större volymer av sidoberg kan komma att deponeras inom planområdet jämfört med nollalternativet.

6.8.4 Tele (inkluderande utbyggnad och huvudmannaskap för elektroniska kommunikationer)

Skanova har en teleledning som går parallellt med planområdets södra plangräns. För övrigt finns inga teleledningar inom planområdet.

6.9 SOCIALA FRÅGOR

Tillgänglighet

Delar av planområdet är idag tillgängligt att vistas i vilket kommer att begränsas i och med detaljplanens genomförande.

Barnperspektivet

Planområdet ligger inte i närheten av något bostads- eller skolområde vilket innebär att barn inte antas vistas i området och därmed inte anses beröras av planförslaget.

7. GENOMFÖRANDE

7.1 ORGANISATORISKA FRÅGOR

7.1.1 Tidplan

Detaljplanen handläggs enligt reglerna för utökat förfarande. Det innebär att först sker ett samråd kring planen och därefter en granskning av handlingarna innan den prövas för antagande. Samråd genomförs med kommunala förvaltningar, statliga myndigheter, intresseorganisationer samt berörda sakägare. Synpunkter på detaljplaneförslaget kan lämnas in skriftligt både under samrådstiden och under granskningstiden. Efter samrådstiden respektive granskningstiden sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse respektive ett utlåtande. Synpunkterna bemöts och eventuella justeringar av planen görs. Planen vinner laga kraft tre veckor efter att kommunen har anslagit antagandebeslutet. Om planen överklagas fördröjs handläggningstiden.

Preliminär tidplan:

Samråd: april 2022

Granskning: vintern 2024

Antagande: oktober 2024

Laga kraft: tre veckor efter antagande

7.1.2 Genomförandetid

Genomförandetiden är satt till femton (15) år från det datum planen vunnit laga kraft. Under genomförandetiden får planen bara ändras mot berörda fastighetsägares vilja om det är nödvändigt på grund av nya förhållanden av stor allmän betydelse som inte kunde förutses vid planläggningen (se PBL kap 4 § 39).

7.1.3 Ansvarsfördelning

Kiruna kommun handlägger planen fram till att den vinner laga kraft. Ett avtal har upprättats mellan kommunen och LKAB. Av avtalet framgår bl.a. att LKAB bekostar framtagandet av detaljplanen, genom att anlita en av kommunen godkänd plankonsult, samt bekostar plangenomförandet.

Bygglov, marklov och rivningslov söks hos miljö- och byggnämnden, Kiruna kommun.

Ansökan om avstyckning och marköverlåtelse genom fastighetsreglering samt bildande av gemensamhetsanläggning, ledningsrätt eller servitut som behövs eller påverkas i och med detaljplanens genomförande inlämnas till Lantmäteriet av LKAB som även bekostar detta.

7.1.4 Huvudmannaskap

Inom planområdet finns ingen allmän platsmark. Då planområdet inte berör kommunal mark eller kommunala anläggningar kommer inget exploateringsavtal att tecknas.

7. 2 FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR OCH KONSEKVENSER

7.2.1 Fastighetsbildning

Detaljplanen gör det möjligt att nyttja planområdet för gruvindustri.

LKAB arrenderar idag huvuddelen av marken inom gruvindustriområdet. LKAB:s gruv- och industriområde omfattas även av beslut om markanvisning enligt minerallagen och motsvarande äldre bestämmelser som fattats mellan år 1974 och 2003, vilket innebär att bolaget har den rättsliga rådighet som behövs för att bedriva gruvverksamhet inom planområdet.

7.2.2 Gemensamhetsanläggning

Det finns en gemensamhetsanläggning inom planområdet, ga:1 (Lantmäteriet aktnummer 2584-15/67.2). Gemensamhetsanläggningen som avser väg, Södra infarten till gruvområdet, sträcker sig från den allmänna vägen 870 till grindarna innan gruvområdet. Vägen säkerställs genom markreservat för gemensamhetsanläggning i detaljplanen [g₁] från planområdets östra gräns till där vägen delar sig strax öster om grinden in till gruvområdet. Markreservatet omfattar vägbanan. Övriga anläggningsdelar är ej inlagda i markreservatet då dessa kan komma att flyttas beroende på hur planområdet och till vägen omkringliggande mark tas i anspråk. Övriga anläggningsdelar är dock skyddade enligt beslut gällande gemensamhetsanläggningen.

7.2.3 Ledningsrätt

Ledningsrätt kan bildas för allmänna ledningar.

Inom planområdet går luftledningar som tillhör Vattenfall Eldistribution. Luftledningen i södra delen av planområdet säkerställs genom [l₁] markreservat för allmännyttig luftledning och luftledningen i norra delen av planområdet säkerställs genom [l₂] markreservat för allmännyttig luftledning som upphör att gälla om ledningen flyttas eller tas bort då det finns planer på att flytta denna ledning.

Markreservat för l-område är belagd med prickmark, vilket innebär att marken inte får förses med byggnad. Inom dessa områden får upplag eller tippor ej anordnas [ö₁] och [ö₂], vilken bestämmelsen kompletteras med att den ska upphöra att gälla om ledningen flyttas eller tas bort.

7.3 EKONOMISKA FRÅGOR

7.3.1 Planekonomi

LKAB har tecknat ett planavtal med kommunen som reglerar kostnader och upprättande av detaljplan. Enligt planavtalet bekostar LKAB planarbetet och samtliga utredningar som utförs i samband med planarbetet.

7.3.2 Genomförandekostnader

LKAB ansvarar för samtliga kostnader i samband med genomförandet av detaljplanen.

7.4 TEKNISKA FRÅGOR

7.4.1 Tekniska utredningar

- Miljökonsekvensbeskrivning, Detaljplan för del av Kiruna 1:1, Del av Södra deponiområdet, Granskningshandling
- Inventeringar och bedömningar av naturvärde, LKAB
- Fördjupad konsekvensanalys över påverkan på rennäringen - Laevas och Gabna samebyar
- Bilaga PM Recipientutredning Detaljplan del av Södra deponiområdet
- Bilaga utlakning och belastning från sidobergsdeponering samt sandmagasin
- Bullerutredning

8. KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Konsekvenser av avvikelse från Översiktsplanen

Den nu aktuella detaljplanen avviker inte från översiktsplanen som är utpekat som industriområde *J1 Kiirunavaara-Viscaria-Pahtohavare* där Kiirunagruvan anges som mycket viktig för Kiruna och hela kommunens näringsliv.

Miljökonsekvenser/MKB – sammanfattning av MKB

Sammantaget bedöms detaljplanen innebära en liten/måttlig påverkan utifrån förändringar gentemot gällande detaljplan för området. Det bedöms inte föreligga någon risk att miljökonsekvensnormer överskrids genom ett genomförande av detaljplanen.

Sociala konsekvenser

Detaljplanens genomförande innebär att gruvverksamheten inom Kiruna gruvindustriområde kan fortsätta vilken genererar arbetstillfällen i kommunen. Delar av planområdet är idag tillgängligt för folk som vill vistas i området, detaljplanen innebär att den möjligheten kan begränsas.

9. MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Kommunala tjänstemän och konsulter som medverkat i planarbetet.

I samband med planarbetet har kommunens tjänstepersoner och planarkitekter Mona Mattson Kauppi och Samuel Falk, från kommunledningsförvaltningen, medverkat.

Konsulter

Arbetet med planhandlingarna har utförts av WSP på uppdrag av LKAB. Uppdragsledare och planförfattare är Anna Åhs och plankartan har upprättats Staffan Käck. Miljökonsekvensbeskrivning har utförts av Petra Berggrund (tidigare WSP) och Annika Gammeltoft.

Samuel Falk, Mona Mattsson Kauppi
Planarkitekt

Nina Eliasson
Planchef

BILAGOR

- 17-829E Bullerutredning
- 17-953E Inventering och bedömning av naturvärde, LKAB, Gruvverksamhet i Kiruna kommun
- 18-729E Fördjupad konsekvensanalys över påverkan på rennäringen - Laevas och Gabna samebyar
- 20-768E Bilaga Utlakning och belastning från sidobergsdeponering samt sandmagasin
- 17-953E Inventering och bedömning av naturvärde, LKAB, Gruvverksamhet i Kiruna kommun.
- 20-863E Naturvärdesinventering Södra deponin vid Kiirunavaara-Luossavara, Kiruna kommun
- 2022-123146 Naturvärdesinventering Del av Södra deponiområdet vid Kirunavaara, Kiruna kommun
- 2021 Arkeologisk utredning inför planerad järnvägsstation inom Kiruna 1:1 och Lombolo 12:1, Kiruna kommun, Jukkasjärvi socken, Norrbottens län, Lappland
- 2024 Landskapsbild, visualisering påverkan
- 2024 PM Recipientutredning Detaljplan del av Södra deponiområdet